

164/3-85

ఆధునిక తెలుగు బోధన - ప్రతిక్షణ గ్రంథావళి

తెలుగు పరిచయ వాచకం

వ్రాతపని పుస్తకం

WORKBOOK : TELUGU INTRODUCTORY READER

419
Ref

తెలుగు అకాడమి

హైదరాబాదు

1981

414-8138
DAK

తెలుగు పరిచయ వాచకం

వా త ప ని పు స్త కం

WORKBOOK : TELUGU INTRODUCTORY READER

రచయిత :

డా॥ పి. దక్షిణామూర్తి
రిసర్చ్ ఆఫీసర్, తెలుగు అకాడమి

సంపాదకుడు :

డా॥ ఎం. రామారెడ్డి
డిప్యూటీ డైరెక్టర్, తెలుగు అకాడమి

తెలుగు అకాడమి

హైదరాబాద్

1981

telugu paricaya vaacakam vraatapani pustakam (Workbook : Telugu Introductory
Reader) Author : Dr. P. Dakshinamurthy : Editor : Dr. M. Ramareddy
First Edition 1981 ; pp iv + 142

ACC No- 12707

© TELUGU AKADEMI
HYDERABAD

494.8136
DAK

First Edition, 1981
Copies : 1000

All rights whatsoever in this book are strictly reserved and no
portion of it may be reproduced by any process for any
purpose without the written permission of the copyright owners.

Price ; Rs. 5-50

Printed in India
At Jyothi Press, Hyderabad - 500 380, Andhra Pradesh

ప్రవేశిక

తెలుగు మాతృభాష కాని ఉద్యోగులకూ తదితరులకూ రెండోభాషగా తెలుగు నేర్పడం తెలుగు అకాడమి నిర్ణీత కార్యకలాపాల్లో ఒకటి.

తెలుగు అకాడమి మూడు తెలుగు కోర్సులు నిర్వహిస్తున్నది. వాటిలో మొదటిది 'పరిచయకోర్సు'. ఇది నాలుగు నెలలపాటు నిర్వహించబడుతుంది. తెలుగు బొత్తిగా రానివాళ్ళు ఈ కోర్సులో చేరవచ్చు. ఇందులో తెలుగు వ్రాత, సంభాషణలతోబాటు, వాడుకభాషలోని సరళమైన వివిధ వాక్యరూపాలను పరిచయం చేయడం జరుగుతుంది.

పరిచయ కోర్సుకు వాచక పుస్తకం, 'వ్రాతపని పుస్తకం' (వర్క్ బుక్) అకాడమి ప్రచురించింది. ఈ పుస్తకాల్ని అధ్యాపకుల సహాయంతో ఉపయోగించుకోవలసి ఉంటుంది.

పరిచయ వాచకంలో ఉన్న పాఠాలు మొత్తం 21. అధునికమైన తెలుగుభాషలో ఉన్న వివిధ వాక్యరూపాలు దీనితో పరిచయమవుతాయి. అన్నిటికన్న సరళమైన క్రియారహిత వాక్యాలతో మొదలుపెట్టి పెద్ద వాక్యాల వరకు అనేక వాక్యరూపాల్ని దీనితో ప్రవేశపెట్టడం జరిగింది.

ఈ వ్రాతపని పుస్తకంలో వివిధ వ్యాకరణాంశాలకు, వాక్యపరివర్తనకు, అనువాదాలకు, వ్యాసరచన మొ॥ వాటికి సంబంధించిన అభ్యాసాలు పొందుపరచడం జరిగింది. విద్యార్థులు ఒక్కొక్క పాఠమే చదివి, దానికి సంబంధించిన అభ్యాసాలు వ్రాతపని పుస్తకంలో చూసుకొని చెయ్యవచ్చు. ప్రతి ప్రశ్నలో ప్రతి అంశానికి జవాబు వ్రాయడానికి కావలసినంత చోటు వ్రాతపని పుస్తకంలో ఉంటుంది.

ఈ పుస్తకంలో మొదట, తెలుగు వర్ణమాలను గురించి ఉదాహరణలతో కూడిన వివరణ, దానిమీద అభ్యాసం ఉన్నాయి. పుస్తకం చివర తెలుగు-ఇంగ్లీషు పదకోశం (గ్లాసరీ) కూడా పొందుపరచడం జరిగింది.

ఈ పుస్తకాన్ని ముచ్చటగా ముద్రించిన జ్యోతి ప్రెస్ వారికి ధన్యవాదాలు.

C O N T E N T S

ప్రవేశిక

Telugu Alphabet	1
Lesson 1	24
Lesson 2	27
Lesson 3	34
Lesson 4	40
Lesson 5	45
Lesson 6	50
Lesson 7	53
Lesson 8	58
Lesson 9	61
Lesson 10	66
Lesson 11	70
Lesson 12	73
Lesson 13	77
Lesson 14	82
Lesson 15	86
Lesson 16	90
Lesson 17	94
Lesson 18	99
Lesson 19	102
Lesson 20	107
Lesson 21	110
Glossary(Telugu-English)	119

TELUGU ALPHABET

The primary and secondary symbols of Telugu sounds are introduced in the Telugu Reader-I. After a careful study and writing practice of those signs the student can identify various symbols used in a word. Thus he is able to associate the spoken word with the written form.

For an intensive practice of these symbols the student is advised to select a number of words and find out the primary and secondary symbols used in writing. For the benefit of the students, a few words are given here to identify the symbols of various vowels and consonants occurring in the initial position. The secondary symbols always occur in the non-initial position.

VOWELS :

అడవి		ఇటిక		ఉరుము	
aDavi	'forest'	iTika	'brick'	urumu	'thunder'
ఆట		ఈగ		ఊరు	
aaTa	'play'	iiga	'fly'	uuru	'town'
				బుణం	
				ruNam	'debt'
ఎవరు				ఒడి	
evaru	'who'			oDi	'lap'
ఏమిటి				ఓడ	
cemiTi	'what'			ooDa	'ship'

ఐదు
aidu 'five'

ఔను
aunu 'yes'

CONSONANTS :

కల
kala 'dream'

కిటికి
kiTikii 'window'

కుండ
kuNDa 'pot'

కాకి
kaaki 'crow'

క్కిలు
kiilu 'joint (of bones)'

కూర
kuura 'curry'

కృషి
krushi 'effort'

కెరటం
keraTam 'wave'

కొడుకు
koDuku 'son'

కేసు
keesu 'case'

కోడలు
kooDalu 'daughter-in-law'

కైకరం
kaikaram 'name of a village'

కౌగిలి
kaugili 'embrace'

గది
gadi 'room'

గిన్నె
ginne 'metal vessel'

గుడి
guDi 'temple'

గాలి
gaali 'air'

గీత
giita 'line'

గూడు
guuDu 'nest'

				గృహం gruham	'house'
గెలుపు gelupu	'victory'			గొడుగు goDugu	'umbrella'
గేదె geede	'buffalo'			గోడ gooDa	'wall'
గైడు gaiDu	'guide'			గౌను gaunu	'gown'
చక్కెర tsakkera	'sugar'	చిన్న cinna	'small'	చుట్టం tsuTTam	'relative'
చాప tsaapa	'mat'	చీమ ciima	'ant'	చూపు tsuupu	'eye-sight'
చెల్లెలు cellelu	'younger sister'			చొక్కా tsokkaa	'shirt'
చేదు ceedu	'bitter(ness)'			చోటు tsooTu	'place'
చైనా cainaa	'China'			చౌక tsauka	'inexpensive'
జలుబు dzalubu	'head-cold'	జిల్లా jillaa	'district'	జుట్టు dzuTTu	'hair'
జాలి dzaali	'pity'	జీతం jiitam	'salary'	జూకా dzuukaa	'ear-drop'

జెడ		జొన్న	
jeDa	'plaited hair'	dzonna	'millet'
జేబు		జోడు	
jeebu	'pocket'	dzooDu	'pair'
జైలు		జౌళి	
jailu	'jail'	dzauLi	'textile' (industry etc.)
టమాటా		టిక్కెట్టు	
TamaaTaa	'tomato'	TikkeTTu	'ticket'
టాక్సీసు		టీకా	
Taakiisu	'talkies' (cinema theatre)	Tiikaa	'vaccina- tion'(mark)
టూక్సీ		టూకీ	
Tuukii	'brief'		
టెంకాయ			
Tenkaaya	'coconut'		
టేకు		టోపి	
Teeku	'teak(wood)'	Toopñ	'cap'
టైరు		టౌను	
Tairu	'tyre'	Taunu	'town'
డబ్బు		డిపో	
Dabbu	'money'	Dipoo	'depot'
డాక్టరు			
DaakTaru	'doctor'		

డెక్క Dekka	'hoof'		డొల్ల Dolla	'hollow'
డేగిసా Deegisaa	'vessel for boiling (bathing) water'		డోలు Doolu	'musical drum'
డైరీ Dairii	'diary'		డౌటు DauTu	'doubt'
తల tala	'head'	తిట్టు tiTTu	తుమ్మ tummu	'sneeze'
		'scolding, abuse'		
తాత taata	'grand-father'	తిి tiipi	తూర్పు tuurpu	'east'
		'sweetness, sweetmeat'		
			తృప్తి trupti	'satisfaction'
తెలుగు telugu	'Telugu(language)'		తోటి toTTi	'tub'
తేనె teene	'honey'		తోట tooTa	'garden, orchard'
తైలం tailam	'oil'		తౌడు tauDu	'bran'

దగు daggu	'cough'	దిగులు digulu	'sadness'	దువ్వెన duvvena	'comb'
దారి daari	'way'	దీపం diipam	'lamp'	దురం duuram	'distance'
				దృష్టి drushTi	'eye-sight view'
దెబ్బ debba	'blow'			దొడ్డి doDDi	'court-yard'
దేశం deeSam	'country'			దోమ dooma	'mosquito'
దైవం daivam	'God'			దౌర్జన్యం daurjanyam	'violence'
నల్లి nalli	'bed-bug'	నిచ్చెన niccena	'ladder'	నుయ్యి nuyyi	'water well'
నాలిక naalika	'tongue'	నీడ niiDa	'shade,shadow'	నూరు nuuru	'hundred'
				నృత్యం nrutyam	'dance'
నెయ్యి neyyi	'ghee'			నొప్పి noppi	'pain'
నేను neenu	'I'			నోరు nooru	'mouth'

నైలు(నది)
nailu(nadi) '(river) Nile'

నౌకరు
naukaru 'servant'

పని
pani 'work'

పిల్లి
pilli 'cat'

పులి
puli 'tiger'

పాలు
paalu 'milk'

పీట
piiTa 'wooden plank'

పూజ
puuja 'worship'

పెద్ద
pedda 'big'

పొడి
poDi 'powder'

పేను
peenu 'louse'

పోలిక
poolika 'resemblance'

పైస
paisa 'paisa'

పౌను
paunu 'pound'(sterling
or standard
of weight)

బరువు
baruwu 'weight'

బియ్యం
biyyam 'rice'

బుట్ట
buTTa 'basket'

బావి
baavi 'water well'

బీరువా
biiruvaa 'almirah'

బూడిద
buuDida 'ash'

బ్రందం
brundam 'troupe or
group of
persons'

బెల్లం
bellam

'jaggery'

బొమ్మ
bomma 'doll, picture'

బేలు
beelu

'bale (of cotton)'

బోను
boonu 'trap, cage'

మనిషి
manishi

'person (man or woman)'

మిరియం
miriyam

'pepper'

ముద్దు
muddu 'kiss'

మాట
maaTa

'word'

మీగడ

miigaDa 'cream'

మూడు
muuDdu 'three'

మెట్టు
meTTu

'step' (of door/
staircase)

మొక్క
mokka 'plant'

మేకు
meeku

'nail'

మోసం
moosam 'deceit'

మైలు
mailu

'mile'

మానం
maunam 'silence'

యమున
yamuna

'(river) Yamuna'

యుద్ధం
yuddham 'war'

యాత్ర
yaatra

'pilgrimage'

రంగు rangu	'colour'	రింగు ringu	'ring'	రుచి ruci	'taste'
రాయి raayi	'stone'	రీతి riiti	'manner'	రూపాయి ruupaayi	'rupee'
రెండు reNDu	'two'			రొద roda	'noise'
రేపు reepu	'tomorrow'			రోడ్డు rooDDu	'road'
రైలు railu	'railway train'			రాతు rautu	'horse rider, boulder'
లంగరు langaru	'anchor'	లిపి lipi	'script'	లుంగీ lungii	'lungi'
లావు laavu	'stout (ness)'	లిలా liila	'name of a female person, sport of God'		
లెక్క lekka	'account, money, sum'	లోట్టి loTTI	'small earthen pot (used in col- lecting toddy from the trees)'		

లేడి
leeDi 'deer'

లోతు
lootu 'depth'

లై సెన్సు
laisensu 'licence'

లాడ్ స్పీకరు
lauD spiikaru 'loud-
speaker'

వర్షం
varsham 'rain'

విత్తనం
vittanam 'seed'

వృత్తి
vrutti 'profession,
occupation'

వాన
vaana 'rain'

వీధి
viidhi 'street'

వెన్న
venna 'butter'

వేడి
veeDi 'heat'

వోటు
vooTu 'vote'

వైద్యం
vaidyam 'medical treatment
or practice'

శంఖం
Sankham 'conch'

శివుడు
SivuDu 'Lord Siva'

శుక్రవారం
Sukravaaram 'Friday'

శాలువా
saaluvaa 'shawl'

శీలం
Siilam 'character'

శూన్యం
Suunyam 'void,
emptiness'

శొంఠి

SoNThi

'dry ginger'

శీషగిరి

Seeshagiri

'name of a male person'

శోభనం

Soobhanam

'nuptial ceremony'

శైలజ

Sailaja

'name of a female person'

శౌర్యం

Sauryam

'valour, heroism'

షరతు

sharatu

'stipulated condition'

షికారు

shikaaru

'pleasure walk, stroll'

షావుకారు

shaavukaaru

'sahukar, seth, merchant'

సిరా

siraa

'ink'

సున్న

sunna

'zero'

సబ్బు

sabbu

'soap'

సాయంత్రం

saayantram

'evening'

సిసా

siisaa

'bottle'

సూది

suudi

'needle'

సృష్టి

srushTi

'creation'

సెకను

sekanu

'second' (of measurement of time)

సొమ్ము

sommu

'money, ornament'

సేద్యం

seedyam 'cultivation'

సోమరి

soomari 'lazy person'

సైన్యం

sainyam 'army'

సౌకర్యం

saukaryam 'convenience'

హక్కు

hakku 'right, privilege'

హిందువు

hinduvu 'Hindu person'

హుండి

huNDii 'hundi'

హాలు

haalu 'hall'

హీటరు

hiiTaru 'heater'

హునుడు

huuNuDu 'a Hun' (of race)

హెచ్చు

hottsu 'excess, more'

హృదయం

hrudayam 'heart'

హేళన

heeLana 'mockery'

హోళి

hooLii 'festival Holi'

హైదరాబాదు

haidaraabaadu 'Hyderabad'

హౌదా

haudaa 'seat arranged on elephant'

The following items consist of geminates :

అక్క

akka 'elder sister'

మొగ్గ

mogga 'bud'

అచ్చు

attsu 'print'

మజ్జిగ

ma Jjiga 'butter milk'

కట్ట	చెడ్డ	అత్త	అద్దం
kaTTa	ceDDa	atta	addam
'bundle' (of books etc.)	'bad'	'aunt'	'mirror'

అన్నం	
annam	'cooked rice'

కప్ప		డబ్బు		అమ్మ	
kappa	'frog'	Dabbu	'money'	amma	'mummy, mother'

కొయ్య		గుర్రం		తెల్ల		మువ్వ
koyya	'wood(en)'	gurram	'horse'	tella	'white'	muuva
						'tinkling bell'

బస్సు		బిళ్ళ	
bassu	'bus'	biLLa	'tablet'

The following items consist of the various consonants joined into clusters :

రక్తం	రుక్మిణి	వాక్యం	చక్రం
raktam	rukmiNi	vaakyam	cakram
'blood'	'name of a female person'	'sentence'	'wheel'

సౌఖ్యం	వాఙ్మయం
saukhyam	vaangmayam
'comfort'	'language and literature'

వజ్రం	జ్ఞానం
vajram	jnaanam
'diamond'	'wisdom'

కట్నం
kaTNam 'dowry'

కుట్ర పొట్లం
kuTra 'conspiracy' poTlam 'packet'

ఆత్మ మాత్ర
aatma 'soul' maatra 'pill'

న్యాయం
nyaayam 'justice'

శుభ్రత వర్తకం సూర్యుడు తూర్పు
Subhrata 'cleanliness' vartakam 'trade' suuryuDu 'Sun' tuurpu
'east'

పుస్తకం
pustakam 'book'

శాస్త్రం సంస్కృతం
Saastram 'science' samskrutam 'Sanskrit language'

The following items in pairs, show a contrast in the length of vowels in the initial position.

అ - ఆ :

అది - ఆది

adi - aadi

గది - గాది

gadi - gaadi

వరి - వారి

vari - vaari

కలం - కాలం

kalam - kaalam

ఇ - ఈ :

ఇనుము - ఈను

inumu - iinu

గిత్త - గీత

gitta - giita

ఉ - ఊ :

ఉరి - ఊరి

uri - uuri

ఎ - ఏ :

ఎనుము - ఏనుగు

enumu - eenugu

మెతుకు - మేకు

metuku - meeku

పెద్దవాడు - పేదవాడు

peddavaaDu - PeedavaDu

ఒ - ఓ :

ఒడి - ఓడి

oDi - ooDi

కొడి - కోడి

kodi - kooDi

మొదలు - మోదలు

modalu - moodalu

The following items in pairs show a contrast in the quality of consonants.

క - గ : కరువు - గరువు karuvu-garuvu

కాలి - గాలి kaali - gaali

కోడలు - గోడలు kooDaluvu - gooDaluvu

పాక - పాగ paaka - paaga

పడక - పడగ paDaka - paDaga

పెరుకు - పెరుగు peruku - perugu

చ - జ : చరుపు - జరుపు tsarupu - dzarupu

చుట్టు - జుట్టు tsuTTu - dzuTTu

గుచ్చు - గుజ్జు guttsu - gudzdzu

ట - డ : అట - అడ aaTa - aaDa

ఒటు - ఒడు ooTu - ooDu

కోటి - కోడి kooTi - kooDi

త - ద :

చేత - చేద

æta - æda

మోత - మోద

moota - mooda

ప - బ :

పరువు - బరువు

paruvu - baruvu

పాట - బాట

PaaTa - baaTa

రా - న :

రాణి - రాని

raaNi - raani

ల - శ :

కల - కళ

kala - kaLa

కల్లు - కళ్ళు

kallu - kaLLu

ముల్లు - ముళ్ళు

mullu - muLLu

ట - త :

కోట - కోత

kooTa - koota

కోటి - కోతి

kooTi - kooti

పాట - పాత

paaTa - paata

మూట - మూత

muuTa - muuta

డ - ద :

పొడ - పోడ

poDa - poda

పొడ - పొడి

poDi - podi

గుడ్డు - గుడ్డు

guDDu - guddu

పొదుగు - పొదుగు

poDugu - podugu

క - ర : కొడుకు - కొరుకు

koDuku - koruku

అదుగు - అరుగు

aDugu - arugu

ఆదు - ఆరు

aaDu - aaru

వాదు - వారు

vaaDu - vaaru

The following pairs of items contain geminates in the second column.

క - క్క : పకపకలు - పక్కపక్కలు pakapakalu - pakkapakkalu

గ - గ్గ : మొగ - మొగ్గ moga - mogga

చ - చ్చ : నాచు - నచ్చు naatsu - natstsu

జ - జ్జ : పూజ - మజ్జిగ puuja - majjiga

ట - ట్ట : ఆట - అట్ట aaTa - aTTa

డ - డ్డ : ఆడు - అడ్డు aaDu - aDDu

త - త్త : కొత - కొత్త koota - kotta

ద - ధ : గద - గద్ద

gada - gadda

న - న్న : మొన - మొన్న

mona - monna

త - త్త : చాత - చొత్త

tsaapa - tsoppa

బ - బ్బ : డాబా - డబ్బా

Daabaa - Dabbaa

మ - మ్మ : దోమ - దొమ్మ

dooma - domma

య - య్మ : కాయ - కొయ్య

kaaya - koyya

ర - ర్ర : బార - బర్రె

baara - barre

ల - ల్లి : చలి - చల్లి

tsali - tsalla

వ - వ్వు : బావ - బువ్వు

baava - buvva

స - స్స : బస - బస్సు

basa - bassu

క - క్క : కళ - కల్కం

kaLa - kaLLem

In connected speech, when a final *i* is followed by *aa* the resultant sound is æ.

పిల్ల
pilla

+ ఆ ?
+ aa ?

= పిల్లా ?
= pillaa ? 'a girl ?'

పిల్లి + ఆ ?
pilli + aa ?

+ పిల్లా ?
= pill æ ? 'a cat ?'

బండ + ఆపు
baNda + aapu

= బండాపు
= baNdaapu 'stop the boulder'

బండి + ఆపు
baNDi + aapu

= బండాపు
= baNDæpu 'stop the cart'

m in the intervocalic position or in the final position or before *v*, *s* and *h* is pronounced as a nasalized *v* (phonetically written is a *ṽ*, వ̃) is some regional dialects.

a) Intervocalic position :

dooma - dooṽa 'mosquito'

mamiDipaNdu - maaṽiDipaNdu
'mango fruit'

b) Final position :

meem - meeṽ 'we' (excl.)
vaaram - vaaraṽ 'week'

c) Before *v* / *s* / *h*

samvatsaram - savatsaraṽ 'year'

mamsam — maaṽsaṽ 'meat'

simham — siṽhaṽ 'lion'

EXERCISE—1

1. Fill up the blanks with appropriate Telugu symbols (primary and/ or secondary symbols).

(a)	...ట aaTa	...కు aaku	...పు reepu
	ఈ... iiga	పా... paata	రై... railu
	...లక palaka	న... nadi	...డి poDi
	క... kaLa	...ర kuura	టో... Toopii
	భ...నం bhavanam	...దవి pedavi	...డి rauDii

(b)	...క్క akka	క...డం kaTTaDam	డ... Dabbu
	మొ... mogga	ల... laDDu	తి...రుసు timmarusu
	స...క paccika	ఇ...డి ittadi	కొ... koyya
	మ...గ majjiga	హ... haddu	క... karra

గ...

gatstsu

గ...వరం

gannavaram

పి...

pilli

గు...

gudzdzu

గొ...తనం

goppatanam

ర...

ravva

వం...కర

vankara

వ...చదార

pantsadaara

గ...ట

gaNTa

ల...గా

langaa

పు...జు

punzu

ఎ...డ

eNDa

ము...త

munta

చె...ప

cempa

వర...

varam

వ...ద

vanda

చె...బు

cembu

అ...ద...

andam

(c)

ర....ం

raktam

వా...యం

vaagmayam

ప....ం

paTNam

ల....ం

lagnam

రా....ం

raajyam

మె....సు

meDraasu

పు....ం

puNyam

ప...

padma

ఉ...

upmaa

యా....

yaatra

అ....యం

anyaayam

శు....త

Subhrata

చె....

cemcaa

చ....ం

carmam

....పారం

vyaapaaram

సే....

seemyaa

క....ణి

kalyaaNi

....మల

Syaamala

పు....మి

pushyami

....

Srii

....

skruu

బ్ర....

brahma

సం....తి

sankraanti

మహా....డు

mahaatmuDu

EXERCISE—II

1. Write your full name and address.
2. Write the names of your class – mates.

Lesson : 1

Telugu pronouns come under two categories, denoting (i) proximity and (ii) distance of persons, places or things referred to. First person plural has two separate forms to include (i.e., *manam*) and to exclude (e.g. *meem (u)*) the listener. In the third person singular, there are a number of forms used in different degrees of respect (e.g., *waaru*, *aayana*, *atanu*): Hence the student is advised to pay more attention to this aspect.

EXERCISE — I

Match the following pronouns (Column-I) with the appropriate names of persons and profession given in the second column to make verbless sentences.

1. వీరు	—	—	—	—	—	చేడియో
2. అది	—	—	—	—	—	అంజినీరు గారు
3. వాడు	—	—	—	—	—	మంత్రిగారు
4. ఆయన	—	—	—	—	—	పాపాయి
5. ఈవిడ	—	—	—	—	—	నటుడు
6. ఇతను	—	—	—	—	—	శారదమ్మగారు
7. ఇది	—	—	—	—	—	మాస్టరుగారు
8. ఈమె	—	—	—	—	—	బుజ్జిబాబు
9. ఈయన	—	—	—	—	—	గాయకురాలు
10. ఆమె	—	—	—	—	—	యూనస్
11. వారు	—	—	—	—	—	నర్సు
13. అతను	—	—	—	—	—	డాక్టరుగారు

EXERCISE — II

Select ten items from the personal pronouns given above and frame interrogative sentences using the appropriate question - word *eemiTi* or *ewaru*.

1. — — — — — — ?

2. — — — — — — ?

3. — — — — — — ?

4. — — — — — — ?

5. — — — — — — ?

6. — — — — — — ?

7. — — — — — — ?

8. — — — — — — ?

9. — — — — — — ?

10. — — — — — — ?

EXERCISE — III

Select the correct sentences in which - *gaaru* suffix is appropriate] and translate them into English.

1. వాడు రాముడుగారు.
2. ఆవిడ సుందరమ్మగారు.
3. అది ఆవుగారు.
4. అతను రంగారావుగారు.
5. వీరు సుబ్రహ్మణ్యంగారు.
6. వీడు యాదగిరిగారు.
7. ఆమె సుశీలగారు.
8. వారు సరోజినీదేవిగారు.
9. ఈయన సుబ్బారావుగారు.
10. ఈవిడ సూర్యకాంతంగారు,
11. ఆయన ఓబులప్పగారు.
12. ఇతను దొంగగారు.
13. ఇది పాపాయిగారు.
14. ఈమె టీచరుగారు.

Lesson : 2

EXERCISE — I

1. Give plural forms of the following words :

నవ్వు 'laugh'

గుడి 'temple'

అందం 'beauty'

గోరు 'finger-nail'

చోటు 'place'

రోకలి 'pestle'

కోతి 'monkey'

బండి 'cart'

మైలు 'mile'

ముల్లు 'thorn'

గొయ్యి 'pit'

గట్టు 'bund'

ఇది 'this thing'

వాడు 'that male person (inferior/intimate)'

2. Give singular forms of the following words.

పనులు 'works'

రాళ్ళు 'stones'

డిగ్గు 'towns'

అవి 'these things'

తొట్లు 'tubs'

వీళ్ళు 'those persons'

రైళ్ళు 'trains'

కళలు 'arts'

పెళ్ళిళ్ళు 'marriages'

పొలాలు 'cultivating lands'

యువకులు 'young men'

నోట్లు '(rupee) notes'

సంచీలు 'bags'

రోడ్లు 'roads'

EXERCISE — II

1. Convert the following sentences into questions by adding *aa*

suffix.

- (క) అతను గోపాలరావు.
- (చ) ఆమె జానకమ్మగారు.
- (ట) అదిసి టీబిస్సు.
- (త) ఆయన గంగారెడ్డి గారు.
- (ప) వీరు శర్మగారు.
- (గ) అవి కాయితాలు.
- (జ) వాడు కిశోర్ బాబు.
- (డ) ఇది కవిత్వ.
- (ద) వీళ్ళు అమ్మాయిలు.
- (బ) ఇవి సినిమా హాళ్ళు.

2. Q. ఇది పుస్తకమా ? ... Is this a book ?

A 1. (pos.) ఔనండి; ఇది పుస్తకం! Yes please (sir); this is a book.

A 2. (neg.) కాదండి; ఇది పుస్తకం కాదు. No please (sir); this is not a book.

In the model given above, there is a question and two possible answers; A 1 is the positive and A 2 is the negative.

Basing on the model, answer the following sentences as directed.

- (a) అది కలమా ? ... (positive)
- (b) ఆయన సూరయ్యగారా ? ... (negative)
- (c) ఆమె రాధా ? ... (positive)
- (d) ఇవి బల్లలా ? ... (negative)
- (e) అవి లారీలా ? ... (positive)
- (f) వాళ్ళు గుమాస్తాలా ? ... (negative)
- (g) ఆవిడ గాయకురాలా ? ... (positive)
- (h) వాడు బుజ్జిబాబా ? ... (negative)
- (i) ఇది నదా ? ... (positive)
- (j) ఇవి కోట్లా ? ... (negative)

EXERCISE — II

1. Please translate the following sentences into English.

(a) ఇది ఆఫీసు.

....

(b) ఆయన మంత్రిగారు.

....

(c) అది రేడియో.

....

(d) ఇవి నైళ్ళు.

....

(e) వారు డైరక్టరుగారు.

....

(f) ఆమె ప్రతిభ.

....

(g) ఇది ఆస్పత్రి కాదు.

....

(h) వాడు పిల్లవాడు.

....

(i) వీళ్ళు యువకులు.

....

(j) అవి కుక్కలు కాదు.

....

2. Please translate the following sentences into Telugu.

(a) This person (II degree of respect) is Mr. Ranganatham.

(b) That is a pencil.

(c) That is Santa.

(d) This is a table.

(e) This is a paper.

(f) This (female) person
(I degree of respect) is a teacher

(g) That is a doctor.

(h) This is not a pen.

(i) She is Bala Devi.

(h) He is not an engineer.

EXERCISE — III

Q. అది విమానం కదూ ?

That is an aeroplane.

Is n't it ?

A 1 జాను; అది విమానమే! Yes, that is definitely an
aeroplane.

A 2 కాదు, అది విమానం కాదు. No, that is not an aeroplane.

On the model of the above sentences, answer the following questions as
directed.

(క) ఇది ఆఫీసు కదూ ? (positive)

(చ) వాడు గోపాల్ కదూ ? (negative)

(ట) ఆమె అరుణ కదూ ? (positive)

(త) ఆయన ప్రకాశరావుగారు కదూ ? (negative)

(ప) అది బస్సు కదూ ? (positive)

(గ) అతను మోహనరావు కదూ ? (negative)

(జ) వారు ప్రొఫెసరుగారు కదూ ? (positive)

(డ) ఇది కోకిల కదూ ? (negative)

(ద) ఈయన శ్రీనివాసరెడ్డిగారు కదండీ? (positive)

(బ) ఈమె నిర్మలాదేవిగారు కదండీ ? (negative)

EXERCISE — IV

Write ten (assertive) sentences of you own using the personal pronouns. Half of them should be in the positive and half of them should be in the negative.

(క) — — — — —

(చ) — — — — —

(ట) — — — — —

(త) — — — — —

(ప) — — — — —

(ర) — — — — —

(జ) — — — — —

(ఝ) — — — — —

(ఞ) — — — — —

(ట) — — — — —

1. Fill up the blanks with suitable pronominal adjectives.

(క) ఇది పుస్తకం. (my)

(చ) ఆయన డైరక్టరుగారు. (our)

(ట) ఈమె చెల్లెలు కదూ ? (your; plural)

(థ) అది కాదు కాదు. (his; II degree of respect)

(ప) ఆవి చీరలు. (her)

(గ) ఇది బంగళా (his; I degree of respect)

(జ) అది చొక్కా కదూ? (your; singular)

(డ) ఇది సంచికాదు. (his; infromal)

(ద) అవి కుర్చీలు? (whose)

(బ) అది పుస్తకం ? (what)

(య) ఇది ఊరు ? (which)

(ర) కోటు రామ్మూర్తి కోటు (that)

(ల) స్కూటరు రెడ్డిగారి స్కూటరు. (this)

(వ) ఇది ఫైలు.

(her; II degree of respect)

EXERCISE — II

1. Translate the following sentences into Telugu.

(a) This is his (inferior / intimate) pen.

(b) That is her (II degree of respect) saree.

(c) This is my cycle.

(d) That is her (I degree of respect) car.

(e) This file is your (polite) file.

(f) That is his (informal) house.

(g) He (II degree of respect) is my father.

... ..

(h) That is your (singular; intimate) letter.

... ..

(i) This is our (exclusive) dog.

... ..

(j) What is your native place (town)?

... ..

2. Translate the following sentences into English.

(క) ఈమె మా అక్కయ్య.

... ..

(చ) ఇది మన బస్సు.

... ..

(ట) అది నా కుక్క.

... ..

(త) ఇవి నీ పుస్తకాలు.

... ..

(వ) అవి మీ ఉత్తరాలు.

... ..

(గ) ఇది వాళ్ళ ఇల్లు.

... ..

(జ) ఈమె అతని భార్య.

... ..

(ఝ) అది వీరి కుక్క.

... ..

(ద) ఇది వాడి పెన్నిలు.
(బ) అది దీని గౌను.
(య) ఇది ఎవరి సంచి ?
(ర) మీ ఆఫీసు ఏ ఆఫీసు ?
(ల) ఆ కారు ఎవరి కారు ?
(వ) ఈ పేరు ఎవరి పేరు ?
(ళ) రామయ్యగారి కోటు ఏ కోటు?
(ష) ఆయన ఉద్యోగం ఏ ఉద్యోగం ?
(స) ఆమె అత్తగారి ఊరు ఏమిటి?
(హ) మాలతి భర్త ఎవరు ?

EXERCISE — IV

Use the pronominal adjectives of the following forms in your own sentences.

(అతను)

(ఈయన)
(ఆమె)
(వారు)
(ఇది)
(ఈవిడ)
(ఎవరు)
(అయన)
(వీరు)
(ఈమె)

EXERCISE — V

Frame sentences by rearranging the following forms in the proper order.

(క) పైలు - మీ - ఇది
... ..

(చ) చిన్న - మా - ఊరు - ఊరు

(ట) మొగుడు - ఎల్లమ్మ - మల్లయ్య

- (త) ఎంబాసిడరు - అన్నయ్య - మా - కారు
... ..
- (వ) అత్తగారి - బొంబాయి - మీ - ఊరు - కదూ ?
... ..
- (గ) లెక్కరరు - కాలేజి - అన్నయ్య - వాళ్ళ
... ..
- (జ) కట్నం - అబ్బాయి - ఆ - లక్ష - రూపాయిలు
... ..
- (డ) కామేశ్వరి - మామయ్యగారి - మా - పేరు - అమ్మాయి
... ..
- (ద) పాట - అది - కదూ - బాలమురళీకృష్ణ
... ..
- (ట) కాదు - రాష్ట్రం - తమిళనాడు - మన
... ..

1. Fill up the blanks with appropriate words.

(క) ఇది ... రూపాయి (one)

(చ) అవి ... కుర్చీలు. (two)

(ట) ఇవి ... పైళ్ళు. (three)

(త) అవి ... బస్సులు. (four)

(వ) ఇవి ... పుస్తకాలు. (five)

(గ) అవి ... పండ్లు. (six)

(జ) ఇవి ... కలాలు. (seven)

(ఝ) అవి ... గదులు. (eight)

(డ) ఇవి ... ఆవులు. (nine)

(బ) అవి ... గావులు. (ten)

2. Answer the following questions.

(క) వాళ్ళు ఎంతమంది పిల్లలు ?

...

...

...

(eleven)

(చ)	వీళ్ళు ఎంతమంది ఆఫీసర్లు ?	(twelve)
(ట)	వాళ్ళు ఎంతమంది కూలీలు ?	(thirteen)
(త)	అవి ఎన్ని పైళ్ళు ?	(twenty)
(వ)	వీళ్ళు ఎందరు అమ్మాయిలు ?	(thirty)
(గ)	ఇవి ఎన్ని లారీలు ?	(forty)
(జ)	వాళ్ళు ఎంతమంది అబ్బాయిలు?	(fifty)
(డ)	అవి ఎన్ని కాయితాలు ?	(hundred)
(ద)	వీళ్ళు ఎందరు విద్యార్థులు ?	(thousand)
(బ)	ఇవి ఎన్ని రూపాయిలు ?	(lakh)

EXERCISE—II

1. Translate the following into English.

(క)	ఇది చిన్న గది.
(చ)	అది పెద్ద హాలు.
(ట)	ఇది కొత్త నైకిలు.
(త)	అది పాత చొక్కా.

- (వ) ఇది మంచి పుస్తకం.
- (గ) అది చెడ్డ పని.
- (జ) ఇది తెల్ల కాయితం.
- (డ) అది పొట్టి గోడ.
- (ర) ఇది నల్ల కారు.
- (బ) అది పొడుగాటి కర్ర.
- (య) ఆయన లావుపాటి మనిషి.
- (ర) ఈమె సన్నటి మనిషి.
- (ల) మీ ఊరు ఎటువంటి ఊరు?
- (వ) మా ఊరు చక్కని ఊరు.

2. Translate the following into Telugu.

- (a) This is a black cat.
- (b) That is a small lane.

- (c) This is a big town.
- (d) That is a new pen.
- (e) My house is a small house.
- (f) This is a good medicine.
- (g) That is a white shirt.
- (h) This is an old saree.
- (i) That is a long table.
- (j) What sort of a person is he ?

EXERCISE — III

Write ten sentences of your own using the adjectives that are known to you.

(క) — — — — — —

(చ) — — — — — —

(ట) — — — — — —

(థ) — — — — — —

(ద) — — — — — —

(κ) — — — — —

(ξ) — — — — —

(ϰ) — — — — —

(ϱ) — — — — —

(ϲ) — — — — —

EXERCISE — I

1. Transform the following sentences basing on the models given below.

A

B

(i) ఇది నా గది.

ఈ గది నాది.

(This is my room).

(This room is mine).

(ii) ఇవి నా పుస్తకాలు.

ఈ పుస్తకాలు నావి.

(These are my books).

(These books are mine).

(a) ఇది నా సంచి.

....

(b) అది మా కుక్క.

....

(c) ఇది నీ ఉత్తరం.

....

(d) అది మీ పుస్తకం.

....

(e) ఇవి మా కుక్కలు.

....

(f) ఇది ఆమె కలం.

....

(g) అది ఆయన కారు.

....

(h) ఇది మన క్లాసు.

....

(i) అవి నా పై కు.

(j) ఇవి మీ గదులు.

2. Transform the following sentences basing on the models given below.

A

B

(i) ఇది ఎవరి కారు ?

:

ఈ కారు ఎవరిది ?

(ii) ఇవి ఎవరి పుస్తకాలు ?

:

ఈ పుస్తకాలు ఎవరివి ?

(క) ఇది ఎవరి కుక్క ?

(చ) ఇవి ఎవరి చెప్పలు ?

(ట) అది ఎవరి బొమ్మ ?

(త) అవి ఎవరి కాయితాలు ?

(వ) మీ ఊరు ఏ ఊరు ?

(గ) ఈ ఇల్లే మా ఇల్లు.

(జ) ఆ పిల్ల వాళ్ళ పిల్ల.

(ఙ) ఇది మన పొలం.

(ద) అది పిల్లల బడి.

(బ) నీది ఏ నైకిలు ?

EXERCISE — II

Use the following words and frame ten sentences of your own.

ఆయనది

దానిది

ఏది

చిన్నది

అతనివి

వాటిది

ఎవరివి

మంచివి

ఆమెది

వాళ్ళవి

ఎలాటిది

రామారావుది

మావి

దేనిది

ఎర్రటివి

ఆఫీసర్లవి

(క)

(గ) ...

(చ)

(జ)

(ట)

(డ)

(త) ...

(ద) ...

(వ) ...

(బ) ...

EXERCISE — III

Frame sentences by rearranging the following forms in the proper order.

(క) చెల్లెలి చిన్న స్త్రీ డరు మామగారు మా ...

(చ)	మంచివి తమ్ముడి మా పుస్తకాలు
(ట)	నా హిందీవి పత్రికలు
(త)	సినిమా ఆ తెలుగుది
(ప)	వాళ్ళది బాధ ఎవరి
(గ)	గౌనూ శాటిన్ వి రిబ్బన్ లూ కమల
(జ)	నా పెద్దది గొడుగు
(డ)	నోరు మీ పెద్దది అత్తగారి
(ద)	స్కూటరు అక్కయ్య పైరు మా కంపెనీది కొత్త
(బ)	నల్లటివి వకిలుగారి మా కుక్కలు
(య)	చీర రాధ ఎర్రటిది
(ర)	మా కొత్తవి కుర్చీలు ఆఫీసు
(ల)	పైలు కొత్త ఇది
(వ)	'జనపదం' రంగాచార్యది నవల

EXERCISE — IV

Answer the following questions as indicated in the second column.

(క) ఆ గౌను ఎవరిది ?	...	...	(our baby's)
(చ) ఈ కుర్చీలు ఎవరివి ?	...	...	(Mr. Ramarao's)
(ట) ఆమె ఎలాటిది ?	...	...	(a good person)
(త) ఈ భవనం ఎవరిది ?	...	...	(of my office)
(ప) వాళ్ళ కుక్క ఎలాటిది ?	...	...	(of black colour)
(గ) మీ చెప్పలు ఎలాటివి ?	...	...	(red ones)
(జ) ఆ వైళ్ళు ఎవరివి ?	...	...	(Mr. Sarma's)
(డ) ఈ కారు ఎవరిది ?	...	...	(of the Government)
(ద) ఈ పువ్వులు దేనివి ?			(of that plant)
(బ) ఆ బీరువా వేటిది ?			(of Telugu books)

Lesson : 6

EXERCISE — I

Fill up the blanks with suitable words.

(క)	ఇది		...	నెల	(first)
(చ)	అది		...	కుర్చీ.	(second)
(ట)	ఆయనది		...	కారు.	(third)
(త)	వాడిది		...	క్లాసు.	(fourth)
(ప)	వాళ్ళది		...	ఇల్లు.	(fifth)
(గ)	ఇది		...	పాఠం.	(sixth)
(జ)	ఈ రోజు		...	తేదీ	(seventh)
(డ)	రేపు		...	తారీఖు.	(eighth)
(ద)	ఎల్లుండి		...	రోజు.	(ninth)
(బ)	ఆవిడది		...	గది.	(tenth)

EXERCISE — II

Answer the following questions with suitable words.

- (క) అతను ఎలాంటివాడు ? (a good person)

(చ)	వాళ్ళు ఎలాంటివాళ్ళు ? (bad persons)
(ట)	వారు ఎటువంటివారు ? (a great person)
(త)	అనూరాధ ఎలాటిది ? (a good person)
(ప)	రంగయ్య ఎవరు ? (new person)
(గ)	రామన్న పడుచువాడా ? (not a young person; old person)
(జ)	రమాదేవి సంచి పెద్దదా, చిన్నదా ? (small one)
(డ)	బాబూరావు చొక్కాలు ఎలాటివి? (white ones)
(ద)	నీ పుస్తకం ఎర్రటిదా, నల్లటిదా ? (black one)
(బ)	ఈ అబ్బాయి ఎన్నోవాడు ? (second one)

EXERCISE—III

1. Translate the following into Telugu.

- (a) You are a nice (female) person (inferior).
- (b) They are Bengali people.
- (c) He is a bad person.

- (d) I am a small (male) person.
- (e) You (informal) are a nice (male) person.
- (f) He (polite) is a great person.
- (g) She (informal/inferior) is a Punjabi person.
- (h) We are all good persons.
- (i) You (plural) are employees.
- (j) All are not rich people.

- (చ) సుగుణకు కాలేజీలో సీటు కావాలి.
- (ట) అతనికేమీ అక్కర్లేదు.
- (త) సుందరానికి ట్రాన్స్‌ఫర్ కావాలి.
- (వ) నాకు వెయ్యిరూపాయలు వద్దు;
ఐదు వందలే కావాలి.
- (గ) పిల్లలకు ఏం కావాలి ?
- (జ) నీకు డబ్బు కావాలా ?
- (డ) ఆమెకి కాఫీ అక్కర్లేదా ?
- (ద) రంగడికి పుస్తకం వద్దా ?
- (బ) మీ కి ఫ్రైలు కావాలా, వద్దా?

2. Translate the following sentences into Telugu.

- (a) He wants a scooter.
- (b) She does not want a job.
- (c) Do you want tea ?

«(d) Don't you want money ?
«(e) Do you want my pen or not ?
«(f) I do not want anything.
«(g) He wants your bag
«(h) She does not want your file.
«(i) Do you want a taxi or an auto-rikshaw
«(j) We do not want anything.

EXERCISE — III

Fill up the blanks with appropriate forms as indicated in the second column.

(క) నాకు తమిళం	(is known)
(చ) మా ఆవిడకి సంగీతం	(is not known)
(ట) మీ అబ్బాయికి కబడ్డీ ?	(is known)
(త) అతని భార్యకు తెలుగు కదూ ?	(is not known)
(ప) ఆమెకు నాట్యం కొంచెం	(is known)

(గ) రంగయ్యగారికి కారు డ్రైవింగు (is not known)

(జ) రోజీకి పైపురై టింగు (is known)

(డ) నజీర్ కు మరాఠీ (is not known)

(ద) అరవిందకు పమీ (is not known)

(బి) నాకు నసీమ్, డెయిసీ, భారతి (are known)

EXERCISE—IV

a) Translate the following sentences into English.

(క) అతనికి సంస్కృతం వచ్చు.

(చ) నరసింహారావుగారు నాకు తెలుసు.

(ట) రంగాచారికి శకుంతల తెలియదు.

(త) మీకు తెలుగు తెలియదా ?

(ప) మా అక్కకు పాటలు వచ్చు.

(గ) మీ స్నేహితురాలికి నాట్యం వచ్చా ?

(జి) సలీమ్ కు ఫంజాబీ భాషాగా రాదండి.

(డ) నసీమ్కు తెలుగు ఎక్కువ రాదు.

....

(డ) రాధా, నీకు పాటలు వచ్చా ?

....

(బ) నాకు తెలుగు పద్యాలు వచ్చు.

....

b. Translate the following sentences into Telugu.

i) She knows Karnatic music.

... ..

ii) Does he know Marathi ?

... ..

iii) What do you know ?

... ..

iv) I know Tamil a little.

... ..

v) She does not know any Bengali.

... ..

vi) He knows Telugu poems; (but)
he does not know music.

... ..

vii) Mr. Krishnareddi knows many languages...

... ..

viii) He knows Sanskrit a little.

... ..

EXERCISE—I

Frame correct sentences by rearranging, if necessary, the following words and phrases.

(క) ఒక ఉంది ఇక్కడ బల్ల గదిలో.

(చ) లేదు పేరు పుస్తకం అతని మీద.

(ట) కింద కుర్చీ పిల్లి ఉందా?

(త) చెట్టు మా ఉన్నాయి ముందు ఇంటి.

(ప) ఉన్నారు నీ ఎవరు వెనకాల.

(గ) పెట్టెలో లేవు బట్టలు.

(జ) ఉన్నాయి వీధి కార్లు చివర

(డ) మా రెండు ఉన్నాయి ఇంటి మేడలు పక్కన.

(ద) లేరా లోపల ఎవరూ?

(బ) పుస్తకాలు పైన బీరువా ఉన్నాయి.

(య) నెలవులో శర్మగారు ఉన్నారా?

(ర) జనం ఇంట్లో ఈ లేరు.

(ల) ఏం మధ్యలో గది ఉంది?

(వ) అబ్బాయి ఊళ్ళో లేడా మీ?

EXERCISE — II

Fill up the blanks with the appropriate verb forms in the positive / negative as indicated in the second column.

(క)	రామారావు కాలేజీలో	(positive)
(చ)	సంచిలో పంచదార	(negative)
(ట)	ప్రకాశరావుగారు ఉద్యోగంలో	(negative)
(త)	ఈ పుస్తకంలో బొమ్మలు చాలా	(positive)
(వ)	సుశీల మద్రాసులో	(positive)
(గ)	నువ్వు వీధిలో?	(positive)
(జ)	నేను నిన్న ఊళ్ళో	(negative)
(ఙ)	మేమిప్పుడు వరంగల్లులో	(negative)
(ఢ)	మీరు నిన్న ఇంట్లో	(negative)
(ఘ)	మీ దుకాణంలో ఏంబియ్యం?	(positive)

EXERCISE — III

1. Translate the following sentences into Telugu.

(a) Sarada is not in Bombay

... ..

(b) Mr. Prabhakar is not in town.

(c) Are you (informal) not in Anandanagar ?

(d) There is good water in the jug.

(e) There is no rice in the shop.

(f) Aruna is in the tenth class.

(g) Nataraj is not in Canada.

(h) There are birds on the tree.

(i) Your grand - father is in bed; is'not he ?

(j) There is no 'Skylab' in the sky; is it ?

EXERCISE — I

Fill up the blanks with appropriate-*aDam/aTam* ending forms.

(క) తెలుగు పుస్తకాలు మంచిది. (read)

(చ) రోడ్డు పక్కన తేమం. (walk)

(ట) ఆమెను ఎందుకు ? (Call)

(త) మీరు ఇల్లు ఎప్పుడు ? (build)

(ప) మనం ఎక్కడికి ? (go)

(గ) వాళ్ళింట్లో మంచిది కాదు. (stay)

(జ) మీరు ఎప్పుడు ? (come)

(డ) నా పుస్తకం మీరు ఎందుకు ? (bring)

(ద) సినిమాలు ఎక్కువ మంచిది కాదు. (see)

(బ) రోజూ వళ్ళు ఆరోగ్యం. (eat)

EXERCISE — II

Translate the following sentences into Telugu.

(a) I don't have time to read novels.

(b) He has no eyes to see.	...	...	...
(c) She has a pen to write.	...	...	...
(d) There is no train to go to Zaheerabad.	...	...	...
(e) I don't have money to give you.	...	...	...
(f) I have got money to buy a Gadwal saree.	...	...	...
(g) She doesn't have leisure to go to a movie.	...	...	...
(h) I have no words to tell (you).	...	...	...
(i) There is difference between saying and doing....	...	...	...
(j) There is time for the bus to arrive.	...	...	...

EXERCISE--III

Translate the following sentences into English.

(క) మహమ్మద్ అలీగారూ లోపలికి రండి !				...
(చ) నిర్మలగారూ, రండి, కూర్చోండి !				...
(ట) జాబూ, ఆ పేపరు ఇయ్యి !				

- (త) పాపా, పాపం చదువు !
- (వ) మీ పేరు చెప్పండి !
- (గ) ఒక్క నిమిషం అగండి !
- (జ) ఇప్పుడు పాటలు పాడకు !
- (ఠ) మీ పెన్ను ఒక్కసారి ఇయ్యండి !
- (ద) ఇల్లు అమ్మకండి !
- (బ) ఆ వస్త్రం కొను !

EXERCISE — IV

1. Fill up the blanks with suitable adverbs given in the second column.

(క)	ఆ బొమ్మ	ఉంది.	లోతుగా
(చ)	ఈ పండు	లేదు.	వేడిగా
(ట)	ఆయన	ఉన్నారు.	విశాలంగా

(త)	ఏమండి,	ఉన్నారా ?	అందంగా
(ప్ర)	నడవండి !		సన్నగా
(గ)	ఈ గుడ్డ	ఉంది.	తియ్యగా
(జ)	నుయ్యి	లేదు.	మెత్తగా
(డ)	నీళ్ళు	ఉన్నాయి.	కుల్లాసాగా
(ద)	ఆ అమ్మాయి	ఉంది.	తొందరగా
(బ)	ఈ ఇల్లు	ఉంది.	కోపంగా

2. Frame correct sentences by rearranging the following words and phrases.

- (క) ఉన్నాడు అతను విద్యార్థిలాగ.
- (చ) ఆఫీసు మాదిరిగా ఇది గవర్నమెంటు ఉంది.
- (ట) రాజకీయనాయకుడిలా ఉన్నారు ఆయన.
- (త) సీతలా మన అమ్మాయి ఆ ఉంది.

(ప) ఉంది కోలగా ముఖం అమ్మాయి ఆ.

(గ) లేవు కొత్త ఇవి పుస్తకాల మాదిరిగా.

(జ) అన్నయ్యలా వాళ్ళ ఇతను ఉన్నాడు.

(డ) ఉందా ? తలనొప్పిగా మీకు

(ద) రెడ్డిగారి ఉన్నారు వాళ్ళు పిల్లల్లా.

(బ) మెల్లగా ఆమెకు చెప్పండి.

Use the durative tense forms of the following verb roots in your own sentences.

చదువు :	—	—	—	(1 pers., sg.)
విను :	—	—	—	(1 pers., pl.)
అడుగు :	—	—	—	(2 pers., sg.)
నడుచు :	—	—	—	(2 pers., pl.)
అమ్మ :	—	—	—	(3 pers., masc., sg., informal)
ఇచ్చ :	—	—	—	(3 pers., masc., sg., polite)
వెళ్ళు :	—	—	—	(3 pers., fem., sg., informal)
ఉండు :	—	—	—	(3 pers., fem., sg., polite)
చూచు :	—	—	—	(3 pers., masc./fem., polite)
వచ్చు :	—	—	—	(3 pers., neut., sg.)
పెట్టు :	—	—	—	(3 pers., neut., pl.)

EXERCISE—II

The following columns A and B, contain positive and negative forms, respectively. Frame suitable sentences by filling up the blanks.

A			B				
(క)	—	—	వెళ్తున్నాను.	(క)	—	—	రాయడంలేదు.
(చ)	—	—	వస్తున్నాం.	(చ)	—	—	చదవడంలేదు.
(ట)	—	—	చెవుతున్నాం.	(ట)	—	—	వినడంలేదా ?
(త)	—	—	మాట్లాడుతున్నారు.	(త)	—	—	ఉండడంలేదు.
(ప్ర)	—	—	వస్తున్నది.	(ప్ర)	—	—	పాడడంలేదు.
(గ)	—	—	పిలుస్తున్నాడు.	(గ)	—	—	చూడడంలేదు.
(జ)	—	—	అడుగుతున్నారు.	(జ)	—	—	చెప్పడంలేదు.
(డ)	—	—	పోతున్నాయి.	(డ)	—	—	రావడంలేదు.
(ద)	—	—	కోస్తున్నారు.	(ద)	—	—	వెళ్ళడంలేదు.
(బ)	—	—	తింటున్నావా?	(బ)	—	—	పిలవడంలేదా?

EXERCISE III

Translate the following sentences into Telugu.

... (a) He (informal) called you.

- (b) Don't scold her (informal).
- (c) I am asking (your) name.
- (d) Look at it !
- (e) We (excl.) are not going to Bombay.
- (f) He is calling us (incl.).
- (g) Are you giving him money ?
- (h) Ask him for the address.
- (i) Don't beat him (informal/inferior).
- (j) Put them on the table.

EXERCISE IV

Translate the following sentences into English.

- (క) మా అమ్మాయికోసం ఇల్లు కడుతున్నాం.
- (చ) మా పీఠిలో పది చెట్లున్నాయి.
- (ట) ఈవేపు నాలుగు బస్సులు వస్తున్నాయి.

- (త) మీ ఇల్లు ఏ వేపు ఉంది?
- (వ) మీకోసం శర్మగారు వస్తున్నారు.
- (గ) కృష్ణమూర్తిగారు అమెరికా వెళ్తున్నారా
- (జ) మీ ఆఫీసునుంచి అక్కడికి ఎంత దూరం ?
- (డ) మా ఇంటినుంచి ఆఫీసుకు పది మైళ్ళు.
- (ద) రామారెడ్డిగారు కారులోంచి చూస్తున్నారు.
- (బి) ఆమెను అడగడంవల్ల లాభమేమిటి ?

EXERCISE-I

Give the positive and negative paradigms of the verb root *amr* future-habitual tense.

	Positive	Negative
(క) నేను మాడ్చుకోళ్ళు ఇల్లు	_____	_____
(చ) మేం కిరసనాయిలు	_____	_____
(ట) నువ్వు పొలం	_____	_____
(త) మీరు కూరగాయలు	_____	_____
(వ) వాడు సిగరెట్లు	_____	_____
(గ) అతను బియ్యం	_____	_____
(జ) ఆమె మామిడిపళ్ళు	_____	_____
(డ) ఆవిడ బంగారం	_____	_____
(ద) వారు కారు	_____	_____
(బ) వాళ్ళు పుస్తకాలు	_____	_____

EXERCISE-II

Use the future-habitual forms of the following verb roots in your own sentences.

	Positive	Negative
(క) విను :	_____	_____
(చ) చదువు :	_____	_____
(ట) నడుచు :	_____	_____
(త) వ్రాయు	_____	_____
(వ) చూచు :	_____	_____
(గ) ఉండు :	_____	_____
(జ) వచ్చు :	_____	_____
(డ) పిలుచు :	_____	_____
(ద) వెళ్ళు :	_____	_____
(బ) అడుగు :	_____	_____

EXERCISE-III

Match the following items in the Second column with those in the first column and fill up the blanks.

(క) అతను తొమ్మిది గంటల	రాడు.	చొప్పన
(చ) నేను నిన్న ఒక	మీ ఇంటికి వచ్చాను.	కన్న/కంఠె
(ట) ఢిల్లీరైలు కాజీపేట	పోతుంది.	అన్నట్టు
(త) ఆమె హిమాయత్ నగర్	నడుస్తుంది.	సారి
(ప్ర) పంచదార కిలో నాలుగురూపాయల	అమ్ముతున్నారు.	మరో
(గ) నేను చెప్తాను	వాడు వినడు.	వరకు
(జ) దాని	ఇది పెద్దది.	దాకా
(ఙ) దీనికి	దారి లేదు.	మాటు
(ద)	అతని పేరేమిటి ?	గుండా/ద్వారా
(బి) ఆమెను ఇంకో	పిలవకండి.	కాని

EXERCISE — I

Translate the following sentences into Telugu.

(a) I read this book.	...	...	...
(b) You did not eat mango fruit.	...	...	...
(c) We walked ten miles today.	...	...	...
(d) He did not write a letter to Usha.	...	...	...
(e) She called me twice.	...	...	...
(f) Rammurti did not go to Tenali.	...	...	...
(g) My wife went to the temple.	...	...	...
(h) I saw your photograph in the news paper.	...	...	...
(i) We took (drank) coffee.	...	...	...
(j) I saw that movie yesterday.	...	...	...

EXERCISE — II

Translate the following sentences into English.

(క) నేను బాల్ పాయింట్ పెన్నతో రాశాను.			...

(క)	(గ)
(చ)	(జ)
(ట)	(ఢ)
(త)	(ధ)
(ప)	(బ)

EXERCISE — IV

Write fifteen to twenty sentences using suitable verb forms in all the three tenses (positive and negative; masculine, feminine and neuter genders; singular and plural numbers).

(1)

(2)

(3)

(4)

(5)

(6)

(7)

(8)

(9)

EXERCISE—I

Fill up the blanks with suitable hortative forms of the verb roots indicated in the second column.

(క)	మనం ఆయన్ని డబ్బు	(ask)
(చ)	మనం పొలం	(sell)
(ట)	మనం సినిమాకి	(go)
(త)	మనం సీతకు ఉత్తరం	(write)
(ప)	మనం సుందరాన్ని	(call)
(గ)	మనం రేపు మళ్ళీ	(come)
(జ)	మనం తొందరగా	(do)
(డ)	మనం ఆ చీర	(buy)
(ద)	కిటికీ	? (open)
(బ)	ఈ వ్రత్తిక	(read)

EXERCISE — II

1. Translate the following sentences into Telugu.

(a) He argued for two hours.

... ..

- (b) I shall think of that matter.
- (c) My son is cutting the pictures with scissors.
- (d) He (2 degree of respect) has changed his (political) party.
- (e) She is writing a big novel.
- (f) You have not explained anything.
- (g) She feels happy for that.
- (h) He (1 degree of respect) has decided to sell the car.
- (i) A school was established in my street.
- (j) The doctor is examining the patient.

EXERCISE —III

Translate the following sentences into English.

- (క) మా అమ్మాయికి ఈ సంవత్సరం పెళ్ళి చేస్తాం.
- (చ) రామనాథంగారు గోపాలపురానికి బదిలీ అయ్యారు.
- (ట) ఆ బస్సులో పదిగంటలు ప్రయాణం చేశాం.

- (త) ఆయన ఇప్పుడే భో(జన)ం చేశారు.
- (ప) ఆ అమ్మాయి పది ఉద్యోగానికి దరఖాస్తు చేసింది.
- (గ) దేశాయిగారు మొన్ననే రాజీనామా చేశారు.
- (జ) కుక్క పరిగెత్తుతోంది (పరిగెత్తుతున్నది).
- (డ) మా అమ్మ జబ్బు పడింది.
- (ద) నా ఉత్తరం పైపు చేశారా?
- (బ) మీ దరఖాస్తు రేపే దాఖలు చెయ్యండి.

EXERCISE—IV

Use the following words and phrases in your own sentences.

- (క) ఇంచుమించు : — — — —
- (చ) అన్నమాట : — — — —
- (ట) దాదాపు : — — — —
- (త) అంటే : — — — —
- (ప) సుమారు : — — — —
- (గ) అయితే : — — — —

(జ) అందువల్ల : — —

(డ) మళ్ళీ : — —

(ద) దానిమూలంగా : — —

(బ) తోబాటు : — —

EXERCISE — V

Give the reflexive forms of the following verb roots.

చదువు : చదువుకొను

Model : (read : read for oneself)

అమ్మ : — —

తొడుగు : — —

కొను : — —

తెరుచు : — —

చేయు : — —

తిట్టు : — —

టియ : —————
 చూచు : —————
 మార్పు : —————
 వ్రాయు : —————

EXERCISE—VI

Use the following forms in your own sentences.

(క)	చూడాలి.
(చ)	ఇయ్యాలి.
(ట)	తెలియాలి.
(త)	తాగాలి.
(ప)	పడుకోవాలి.
(గ)	చెప్పాలి.
(జ)	చెయ్యాలి.
(డ)	నడవాలి.
(ద)	వినాలి.
(బ)	రావాలి.

EXERCISE-I

Combine the following sentences in the first column into a single sentence, using the non-finite form in the *durative tense*.

Model : (1) అతను పేపరు చదువుతున్నాడు. } అతను పేపరు చదువుతూ
(2) అతను రేడియో వింటున్నాడు. } రేడియో వింటున్నాడు.

(క) వాడు పుస్తకం చూస్తున్నాడు.
వాడు నోట్సు రాస్తున్నాడు.

(చ) ఆయన భో(జన)ం చేస్తున్నారు.
ఆయన కబుర్లు చెబుతున్నారు.

(ట) ఆమె ప్రార్థన చేస్తోంది.
ఆమె కళ్ళు మూసుకున్నది.

(త) అతను టిఫిన్ తింటున్నాడు.
అతను మంచినీళ్ళు తాగుతున్నాడు.

(ప్ర) వారు ఢిల్లీ వెళ్తున్నారు.
వారు మా ఇంటికి వచ్చారు.

(గ) ఆవిడ ఎవరినో పిలుస్తున్నారు.
ఆవిడ చెయ్యి ఊపుతున్నారు.

(జ) వాళ్ళు పాటలు పాడుతున్నారు.
వాళ్ళు ఆటలు ఆడుతున్నారు.

(డ) వాడు రోడ్డు మధ్య నడుస్తున్నాడు.
వాడు కారుకింద పడ్డాడు.

EXERCISE-II

Combine the following sentences in the first column using the non-finite forms in the *past tense*.

Model : (1) అతను భోంచేశాడు. } అతను భోంచేసి నిద్రపోయాడు.
(2) అతను నిద్రపోయాడు.

(క) వాడు సినిమాకి వెళ్ళాడు.
వాడు ఇప్పుడే వచ్చాడు.

(చ) ఆమె పుట్టింటికి వెళ్ళింది.
ఆమె నెలరోజులు ఉంది.

(ట) ఆయన వ్యాపారం చేశారు.
ఆయన చాలా డబ్బు సంపాదించారు.

(త) నేనీరోజు చాలాదూరం నడిచాను.
నేను అలిసిపోయాను.

(వ) మనం బజారుకు వెళ్దాం.
మనం బట్టలు కొందాం.

(గ) నేను సెలవు పెడతాను.
నేను ఊరికి వెళ్తాను.

(జ) అతను నీకు ఫోన్ చేస్తాడు.
ఆ సంగతి చెప్తాడు.

EXERCISE—III

Fill up the blanks with negative forms of non-finite verbs in the *durative and past tenses*.

(క) వాడు బడికి	ఆటలు ఆడుతున్నాడు.	వెళ్ళు
(చ) ఆమె నాతో	బజారుకు వెళ్ళింది.	చెప్ప
(ట) అతను	వని చేసుకుంటున్నాడు.	మాట్లాడు
(త) ఆయన మా ఇంటికి	వెళ్ళిపోయాడు.	వచ్చు
(వ) ఆవిడ	వంట చెయ్యదు.	స్నానం చేయు
(గ) పాప పాలు	నిద్రపోయింది.	తాగు
(జ) అతను	డబ్బు సంపాదించాడు.	కష్టపడు
(డ) నేను	బయలుదేరాను.	భోంచేయు
(ద) వాడు సరిగా	పరీక్షకు వెళ్ళాడు.	చదువు
(బ) సీత నినిమా	నిద్రపోయింది.	చూచు

EXERCISE—IV

Translate the following sentences into Telugu.

(a) He fell down while walking.

... ..

- (b) She ate food without drinking water.
- (c) Mr. Rangarao came to me while going home.
- (d) It is ten years since I saw you (last).
- (e) He died after earning a million rupees.
- (f) Mr. Jagannatham has performed his daughter's marriage without selling the house in the village.
- (g) I went to sleep after reading the book till 120' clock.
- (h) He stood for the election and was defeated.
- (i) Where did you go without coming here?
- (j) How can you pass the examination without studying hard?

EXERCISE—I

Transform the following sentences using the causative forms of verbs.

Models :

(అ) నీ విషయం అతనికి చెప్పాను.

: నీ విషయం అతనికి చెప్పించాను.

(ఆ) నీ విషయం అతనికి చెప్తాను.

: నీ విషయం అతనికి చెప్పిస్తాను.

(క) నేను ఉత్తరం చదివాను.

....

(చ) ఆవిడ పని చేసింది.

....

(ట) అతను సినిమా చూశాడు.

....

(ఠ) లలిత అన్నం తింటున్నది.

....

(ఐ) రంగడు పాట వింటున్నాడు.

....

(గ) జానకి, వాళ్ళమ్మాయికి తెలుగు నేర్పుతున్నది.

....

(జ) నేను మీ కోసం పుస్తకం తెచ్చాను.

....

(ఢ) అతను డబ్బు ఇచ్చాడు.

....

(ద) ఆయన ఉత్తరం రాస్తున్నారు.

(బ) ఆమె అత్తగారు వంట చేస్తున్నారు.

EXERCISE—II

Translate the following sentences into Telugu.

(a) I got the work done by him.

(b) She made her daughter read the book.

(c) Subbarao made me come here.

(d) He made me buy that book.

(e) I made my wife offer food to the beggar.

EXERCISE—III

Translate the following sentences into English.

(క) అతను ఆ విషయం చెప్పబోయాడు.

(చ) నేను అన్నం తినబోతున్నాను.

(ట) ఆయన ఇప్పుడే బయటికి వెళ్ళబోతున్నారు.

(త) ఆమె కిటికీ ముయ్యబోతున్నది.

(ప్ర) నేనదే అడగబోతున్నాను.

(గ) ఆయన ఇప్పుడు బాగా చూడగలుగుతున్నారు.

(జ) మా పాప బాగా మాట్లాడగలుగుతున్నది.

(డ) నేను సరిగా నడవలేకపోతున్నాను.

(ద) అతను ఆ విషయం సరిగా చెప్పలేకపోతున్నాడు.

(బి) మీరు ఈరోజు ఆంధ్రప్రదేశ్ ఎక్స్‌ప్రెస్ లో వెళ్తే
రేపు ఢిల్లీ చేరగలరు.

EXERCISE—IV

Translate the following sentences into Telugu.

(a) Let him tell. ...

(b) Don't allow him to go out. ...

(c) Let me see the picture. ...

(d) Don't allow the dog to come in. ...

(e) Let her (polite) read the news paper. ...

(f) Don't allow him to sell the cycle.

... ..

(g) Let me listen to her (polite) song.

... ..

(h) Let her not do the work.

... ..

(i) Let the couple go for honey - moon.

... ..

(j) Let her (informal) not know what I told you.

... ..

EXERCISE—V

Transform the following sentences into the sentences denoting *probability*.

(క) దమయంతి ఈ విషయం చెబుతుంది.

... ..

(చ) షరీఫ్ ఈరోజు ఆఫీసుకు రాడు.

... ..

(ట) మేరీ విజయవాడ వెళ్తుంది.

... ..

(త) సుందరం మళ్ళీ అమెరికా వెళ్ళడు.

... ..

(వ) మా అల్లిదదగ్గిరన్నచ్చి ఈ వారంలో ఉత్తరం వస్తుంది....

... ..

(గ) ఈ మందు వాడితే మీ జబ్బు తగ్గుతుంది.

... ..

(జ) పరంధామయ్యగారు పదివేలు ఇయ్యరు.

... ..

(డ) ఆ పని ఈ రోజు అయిపోతుంది.

... ..

(ద) అరుణ నాకు ఉత్తరం రాస్తుంది.

... ..

(బి) ఆయన రేపు వరంగల్లు వెళ్తారు.

... ..

EXERCISE — I

Translate the following sentences into English.

(క) మీరు మా ఇంట్లో ఉండొచ్చు (ఉండవచ్చు).

(చ) ఇక్కణ్ణించి నేను ఫోన్ చెయ్యొచ్చా ? ...

(ట) ఆ సంగతి మీరు సరళను అడగొచ్చు. ...

(త) అంతవరకు మీరిక్కడ కూర్చోవచ్చు. ...

(వ) మీరు ఆవిడ సలహా తీసుకోవచ్చు. ...

(గ) అనుమతి తీసుకోకుండా లోపలికి రాగూడదు. ...

(జ) నువ్వీమాట ఎవరికి చెప్పగూడదు. ...

(డ) నువ్వు డబ్బు వృధాగా ఖర్చు చెయ్యగూడదు. ...

(ద) అలాంటి పుస్తకాలు చదవగూడదు. ...

(బి) రోడ్డు మధ్య నడవగూడదు. ...

EXERCISE — II

...Use the following forms in your own sentences.

(క) అడిగితే ;

(చ) రాకపోతే :	—	—	—
(ట) వెళ్తే :	—	—	—
(త) చదవకపోతే :	—	—	—
(ప) ఉంటే :	—	—	—
(గ) నడిస్తే :	—	—	—
(జ) తేకపోతే :	—	—	—
(డ) తింటే :	—	—	—
(ద) రాయకపోతే:	—	—	—
(బ) చేస్తే :	—	—	—

XERCISE—III

Translate the following sentences into Telugu.

- (a) Eventhough I wrote a letter, he
did not give me a reply.

- (b) Eventhough I told you, you did not hear me. ... (X)
- (c) Eventhough she studied hard, she did not pass the examination. ... (X)
- (d) There will be no use even if you tell him. ... (X)
- (e) Prabhakar will not come even if Prasad comes. ... (X)
- (f) She does not give money even if she has. ... (X)
- (g) He does not come even if we call him. ... (X)
- (h) We may not be able to board, even if the bus comes. ... (X)
- (i) Rangayya cannot meet Pochayya even if he runs fast. ... (X)
- (j) God sees us always even if we donot see Him. ... (X)

EXERCISE-IV

Combine the following pairs of sentences.

Model : నేనతన్ని డబ్బు అడగలేదు. } నేనతన్ని డబ్బు అడక్క-
(అయినా) అతను ఇచ్చాడు. } పోయినా ఇచ్చాడు.

(క) రాధ పిలవలేదు.
శ్యామ్ వెళ్ళాడు.

(చ) నేను అడ్రస్ ఇవ్వలేదు.
ఆమె మా ఇంటికి వచ్చింది.

(ట) వాడు భోజనం చెయ్యలేదు.
పనీ అంతా చేశాడు.

(త) ఆయన ఉత్తరాలు రాయడు.
అప్పడప్పడు నేనే రాస్తుంటాను.

(వ) నేనీరోజు పేపరు చూడలేదు.
రేడియోలో వార్తలు విన్నాను.

(గ) నువ్వు ఆ పుస్తకం చదవలేదు.
దాన్ని గురించి మాట్లాడుతున్నావు.

(జ) రామ్మూర్తి అన్నం తినలేదు.
టిఫిన్ తిన్నాడు.

(ఝ) మా అవిడ ఊరికి వెళ్ళాడు.
నేను వెళ్తాను.

(డ) గదిలో పంకా తిరగడం లేదు.
కిటికీలోంచి గాలి వస్తోంది.

(బ) మనకు రైల్వో రిజర్వేషను దొరకలేదు.
అయినా బస్సులో వెళ్ళవచ్చు.

EXERCISE—I

Fill up the blanks in the following sentences using the positive and negative forms of *verbal adjectives* in the *past tense* as indicated.

Model : చూసిన (positive) చూడని (negative)

(క) ఇది మీకు	ఉత్తరం	(వచ్చు - positive)
(చ) అది ఈయన	ఊరు	(చూచు - negative)
(ట) లక్ష్మీనారాయణగారు	నవల 'మాలవల్లి'	(ప్రాయము - positive)
(త)	సంగతి చెప్పకు	(తెలియు - negative)
(ప) నువ్వు	డబ్బు వంద రూపాయలు	(ఇచ్చు - positive)
(గ) అది నేను	మాట	(విను - positive)
(జ) ఇది రామారావు గారు	కారు	(కొను - negative)
(డ) ఇది కార్యదర్శి గారు	పైలు	(చూచు - positive)
(ద) సినిమా హాల్లో నీ వక్కన అబ్బాయి మా అన్నయ్య జావమరది.		(కూర్చొను - positive)
(బ) నేను	పుస్తకం నీకెలా ఇస్తాను ?	(చదువు - negative)

EXERCISE—II

Combine the following sentences by using positive verbal adjectives in the durative tense.

<p>(క) బస్సు వస్తున్నది.
అది సెక్రటేరియట్ వెళ్తుంది.</p>	...
<p>(చ) ఒక పెద్దమనిషి మా పొలం కొంటున్నాడు.
ఆయనకు వంద ఎకరాల భూమి ఉంది.</p>	...
<p>(ట) మా పిల్ల లిద్దరు బళ్ళో చదువుతున్నారు.
ఆ బడి పక్క-వీధిలో ఉంది.</p>	...
<p>(త) ఆ ఇంట్లో నలుగురు ఆడవాళ్ళు ఉంటున్నారు.
వాళ్ళు ఉద్యోగాలు చేసుకుంటున్నారు.</p>	...
<p>(వ) ఆమె ఒక పుస్తకం రాస్తున్నారు.
అదొక చారిత్రక నవల.</p>	...
<p>(గ) రంగనాయకి పాట పాడుతున్నది.
అది త్యాగరాజ కీర్తన.</p>	...
<p>(జ) ఆయన ఉపన్యాసం ఇస్తున్నారు.
దానివల్ల నాకు తలనొప్పి వస్తున్నది.</p>	...
<p>(డ) నువ్వు అతనికొక సంగతి చెప్తున్నావు.
అది నాకు తెలుసు.</p>	...
<p>(ద) డై రక్తరుగారు పైలు అడుగుతున్నారు.
అది కనిపించటం లేదు.</p>	...

(బ) మా ఇంటికి ఇవాళ నలుగురు భోజనానికి వస్తున్నారు.
వాళ్ళు మా చుట్టాలు.

EXERCISE—III

Transform the following sentences by using positive verbal adjectives in the past tense.

(క) మేము నిన్న మామిడివళ్ళు కొన్నాం (positive)

(చ) నేను విశాఖపట్నం చూశాను. (positive)

(ట) కేఖర్ వెయ్యిరూపాయల నగదు ఇచ్చాడు. ... (positive)

(త) మాలతి ఆ పుస్తకం చదివింది. (positive)

(ప) డేవిడ్ ఆ కారు అమ్మాడు. (positive)

(గ) పిల్లలు జామకాయలు కోశారు. (positive)

(జ) ఈ నైకిలు చక్రం విరిగింది. (positive)

(ఝ) మా అమ్మ వంకాయకూర వండింది. (positive)

(డ) నువ్వు దొంగనోట్లు తీసుకున్నావు. (positive)

(బి) పనివాళ్ళు పదిపాను రూపాయల
కూలి అడిగారు, (positive)

EXERCISE — IV

Construct your own sentences using the future-habitual adjectives of the following verbs.

(క) విను :	—	—	—	
(చ) చదువు :	—	—	—	
(ట) నడుచు :	—	—	—	
(త) అడుగు :	—	—	—	
(వ) తెచ్చు :	—	—	—	
(గ) అమ్ము :	—	—	—	
(జ) చూచు :	—	—	—	
(ఢ) తాగు :	—	—	—	
(ద) రాసుకొను :	—	—	—	
(బ) మ్రైపుచేయు :	—	—	—	

EXERCISE — V

Transform the following sentence using the verbal adjectives in the past, durative and future-habitual tenses.

Model :

ఆమె తెలుగు పాట పాడింది.	...	ఆమె పాడిన పాట తెలుగు పాట.
ఆమె తెలుగు పాట పాడుతున్నది.	...	ఆమె పాడుతున్న పాట తెలుగు పాట.
ఆమె తెలుగు పాట పాడుతుంది.	...	ఆమె పాడే పాట తెలుగు పాట.

(క) సీత గద్వాల చీర కొన్నది.

(చ) మా అమ్మాయి జర్మనీ (దేశం) వెళ్ళింది.

(ట) ఆయన నల్లటి కారులో వచ్చారు.

(త) మీరు మంచిపని చేశారు.

(వ) అతను రాశ్మియ్యం అమ్మాడు.

(గ) ఆ విందుకు పద్నాలుగు వంటకాలు వండారు.

(జ) రెడ్డిగారు ముప్పైపుస్తకాలు రాశారు.

(ఝ) గీతాదేవికి లాటరీలో లక్షరూపాయలు వచ్చాయి.

EXERCISE—I

Translate the following sentences into Telugu.

- (a) The thing that I ate was a banana fruit.
- (b) The one that is coming this way is 100 number bus.
- (c) The one that he reads daily is a Telugu paper.
- (d) The things that she bought today were cotton sarees.
- (e) Those that are going that way are rowdies.
- (f) The one that is waiting (sitting) in the car is my wife.
- (g) The one that barks is not a bad dog.
- (h) The thing that we bought yesterday was *telugu*
paricaya vaachakam.
- (i) Those that we read are four lessons.
- (j) The one who studies well will certainly
pass the examination.

EXERCISE-II

Use the following phrases in your own sentences.

(క) వెళ్ళినప్పుడు :

- (చ) వచ్చేటప్పుడు :
- (ట) చదివినప్పుడు :
- (త) చెప్పినందుకు :
- (వ) అడిగినందువల్ల :
- (గ) తెలిసినంత :
- (జ) ఇచ్చినన్ని :
- (ఙ) చేసేటందుకు :
- (ద) చూస్తున్నన్ని :
- (బ) మోసేటంత :

EXERCISE—III

Write fifteen sentences involving the structures that are familiar to you.

(1)

(2)

(3)

EXERCISE—I

Translate the following sentences into English.

- (క) రంగారావు కాలేజీకి సైకిలుమీద వచ్చేవాడు.
- (గ) శారద నెలకొక ఉత్తరం రాసేది.
- (ట) మా అన్నయ్య చన్నీళ్ళతో స్నానం చేసేవాడు.
- (త) మేం కొంతకాలం రాజమండ్రిలో ఉండేవాళ్ళం.
- (ప) మనం చిన్నప్పుడు చాలా అల్లరి చేసేవాళ్ళం.
- (గ) సుబ్బయ్యగారు ప్రతిరోజూ కాఫీవేళకి మా ఇంటికి వచ్చేవారు.
- (జ) ఆ దుకాణంవాళ్ళు మంచి బియ్యం అమ్మేవాళ్ళు.
- (డ) నరసింహమూర్తి జానపద గేయాలు బాగా పాడేవాడు.
- (ద) ఆ చెట్టుకు రోజుకొక పువ్వు పూసేది.
- (బి) వాళ్ళకి నెలకి నాలుగువేల రూపాయలు వచ్చేవి.

EXERCISE —II

Use the following words in your own sentences.

- (క) ఎక్కడో : ...

(చ) ఎప్పుడో :
(ట) ఎవరో :
(త) ఎందుకో :
(ప్ర) ఎంతో :
(గ) ఎన్నో :
(జ) ఏమిటో :
(డ) ఏవో :
(ద) ఎన్నడో :
(బ) ఏదో :

EXERCISE---III

Translate the following sentences into Telugu.

- (a) I do not know whether she comes or not.
- (b) You know whether he gives the book or not.
- (c) We do not know whether he is in service or not.
- (d) You did not write whether you were coming or not.

(e) Ramanarao did not say whether he would sell or not.	...	...	...
(f) Tell me whether you are going to give money or not.	...	...	...
(g) I do not know whether she is alive or dead.	...	...	...
(h) Ask your mother whether she will give coffee or serve food.	...	...	...
(i) You have to pay him ten or twenty five(rupees).	...	...	...
(j) You have to decide whether you will go by train or by plane.	...	...	...

EXERCISE—IV

Combine the following sentences into one.

(క) నువ్వు ఎగ్జిబిషన్ కి వెళ్తావు
నేను ఎగ్జిబిషన్ కి వెళ్తాను.

(చ) నేను ఇడ్లీ తింటాను.
నేను దోసె తింటాను.

(ట) వాళ్ళు ఇంగ్లండు వెళ్ళారు.
వాళ్ళు అమెరికా వెళ్ళారు.

(త) సుధ పాట పాడింది.
విజయ పాట పాడింది.

(వ) పద్మాకరరెడ్డి హోటలుకు వెళ్ళాడు.
తిరుమలరావు హోటలుకు వెళ్ళాడు.

(గ) నరసింహారావుగారు భోంచేశారు.
శాస్త్రిగారు భోంచేశారు.

(జ) మల్లయ్య సెలవు పెట్టాడు.
చెన్నయ్య సెలవు పెట్టాడు.

(డ) ఆమె నీకోసం చీర కొంది (కొన్నది).
ఆమె నీకోసం జాకెట్టు గుడ్డ కొంది.

(ద) వాడు చొక్కా తొడుక్కున్నాడు.
వాడు లాగు తొడుక్కున్నాడు.

(ఐ) అది తీసుకు వెళ్ళు.
ఇది తీసుకు వెళ్ళు.

494-8138

DAK

5-50

EXERCISE—V

Acc No. 12707

Use the following words and phrases in your own sentences.

(క) తరచుగా : _____

(చ) అరుదుగా : _____

(ట) అందుచేత :

(త) నావల్లి :

(ప) రెండూ :

(గ) ఇద్దరూ :

(జ) అన్నీ :

(డ) అంతా :

(ద) అందరూ :

(బ) బహుశా :

EXERCISE — I

Transform the following sentences by adding *-ees* to the verb form to denote emphasis

(క) నేనా పని చేశాను.

(చ) వాడు వచ్చాడు.

(ట) మేం పొలిం అమ్మాం.

(త) ఆయన్ని బదిలీ చేశారు.

(ప) ఆ పుస్తకం మల్లికకి ఇచ్చాను.

(గ) ఒక్క గంటలో ఆరు మైళ్ళు నడిచాం.

(జ) ఆవిడ అన్నం వడ్డించింది.

(డ) ఈ పైలు చూశాను.

(ద) (అతను) బస్సు ఎక్కాడు.

(బ) వాళ్ళ రిజిస్ట్రు వచ్చాయి.

—	—	—
—	—	—
—	—	—
—	—	—
—	—	—
—	—	—
—	—	—
—	—	—
—	—	—

EXERCISE - II

Translate the following sentences into English.

(క) ఆవిడ ఈరోజే వచ్చారట.
(చ) కమల పెళ్ళి అయిపోయిందట.
(ట) పాపం, ఆయన పోయారట!
(త) ఆ బండి ఇప్పుడప్పుడే రాదట; గంట లేటుట.
(వ) అతను వాళ్ళ తమ్ముడు కాదట.
(గ) ఆమె ఏదో ఆఫీసులో మైపిస్టట.
(జ) వాళ్ళది బొంబాయిట.
(డ) వీళ్ళు వాళ్ళ ఇంటికి వెళ్ళరట.
(ద) పవ్త పెళ్ళి చేసుకోదట.
(బి) ఈరోజు పేర్లు రావట.

EXERCISE - III

Translate the following sentences into Telugu

(a) Won't you come with me ?
(b) Won't you write a letter to her?
(c) Won't you eat food ?
(d) Won't you take it ?

(e) Shall I go ?

(f) Shall we (excl.) come tomorrow ?

(g) Won't you (plural) do the work ?

(h) Don't they inform (tell) us ?

(i) Won't you stay a while, Seeta?

(j) Boys, won't you go and play ?

EXERCISE—IV

Frame ten sentences adding *-lee* to the verb phrases known to you.

Model : వస్తా(ను)తే !

Of course (Don't worry), I shall come.

1.					
2.					
3.					
4.					
5.					
6.					
7.					
8.					
9.					
10.					

నేను వస్తానని అన్నాను.

- (క) “లోపలికి రా!”
అతను (ఆ మాట) అన్నాడు.
- (చ) “బజారుకు వెళ్ళు!”
(ఆ మాట) అమ్మ చెప్పింది.
- (ట) “ఓపిల్ పండు తిను!”
(ఆ మాట) ఆయన అన్నారు.
- (త) “ఈ పని ముందు చెయ్యి!”
సరోజమ్మగారు అంది.
- (ప) “ఈరోజుల్లో అందరూ తెలుగు
నేర్చుకోడం అవసరం.”
(ఈ సంగతి) మంత్రిగారు అన్నారు.
- (గ) “ఈమాట మంజులకి చెప్పు.”
(ఈ సంగతి) ఆయన చెప్పారు.
- (జ) “నా పుస్తకం ఇచ్చేయ్యి!”
రంగడు రాంబాబును అడిగాడు.
- (డ) “వెంటనే వెళ్ళిపో!”
(ఆ మాట) ఆయన అన్నారు.
- (ద) “పని తొందరగా కానియ్యి!”
(ఆ మాట) అతనికి చెప్పాను.
- (బ) “ఇది తీసుకొని ఏమైనా కొనుక్కో!
(ఆ మాట) నాన్నగారు అన్నారు.

[illegible]

EXERCISE - II

Frame ten sentences of your own, using 'ani' basing on the model given below.

Model : "ఈ పూట వెళ్ళొద్దు!"
(ఆ మాట) అవిడ అన్నారు. } ఈ పూట వెళ్ళొద్దని అవిడ అన్నారు.

(ఈ)	—	—	—	(గ)	—	—	—
(చ)	—	—	—	(జ)	—	—	—
(ట)	—	—	—	(ఝ)	—	—	—
(త)	—	—	—	(ద)	—	—	—
(ప)	—	—	—	(బ)	—	—	—

EXERCISE - III

Translate the following sentences into English.

(ఈ) అతను బీదవాడని సహాయం చేశాను.
(చ) ఒంట్లో బాగా లేదని ఆయన ఇంట్లోనే ఉండిపోయారు.
(ట) నే నా మాట అన్నానని నీకు కోపమెందుకు ?
(త) ఆ అమ్మాయికి మంచి మొగుడు వచ్చాడని ఈవిడకి అసూయ.
(ప) ఇంట్లో బియ్యం లేవని వాళ్ళు వంట వండుకోలేదు.
(గ) రైలు బయలుదేరుతోందని అతను గబగబా పరిగెత్తాడు.
(జ) ఈవేళ చుట్టాలొచ్చారని అవిడ పిండివంటలు చేసింది.

- (డ) ఆమ్మాయి ఇంకా ఉత్తరం రాయలేదని మా ఆవిడ పదిసార్లు అన్నది. — —
- (ద) ఇంకా ప్రమోషను రాలేదని అతను బాధపడుతున్నాడు. — —
- (బి) ఎన్నికలు వస్తున్నాయని ఊరంతా హుషారుగా ఉంది. — —

EXERCISE — IV

Write a conversation not exceeding 40 sentences involving structures are familiar to you. Choose *two* topics from the list given below.

(క) రైలు స్టేషనులో	(గ) ఇంటికి చుట్టాలు వచ్చినప్పుడు
(చ) కిరాణా దుకాణంలో	(జి) హోటల్ లో
(ట) కూరగాయల దుకాణంలో	(డ) గవర్నమెంట్ ఆఫీసులో
(త) ఆస్పత్రిలో	(ద) బ్యాంకులో
(ప) స్నేహితుల ఇంటికి వెళ్ళినప్పుడు	(బి) రోడ్డుమీద

EXERCISE—V

Write an essay on any one of the topics given below.

(క) మీకు తెలిసిన ఒక ఊరు

(ట) ఒక పండగ

(చ) మీకు తెలిసిన ఒక వ్యక్తి

(త) ఒక సంఘటన

GLOSSARY

పదకోశం

తెలుగు — ఇంగ్లీషు

అ

అక్క	elder sister
అక్కడ	there
అక్కయ్య	elder sister
అక్కలేదు	is (are) not needed
అచ్చు	print
(అ)ట	(affix added to a statement in reported speech to modify the sentence)
అట్ట	pad, book cover
అట్టపెట్టు	keep a thing
అడవి	forest
అడుగు	n.bottom; v.ask
అడ్డు	hindrance
అంటే	that means
-అంటి	(suffix added to a personal or professional name to denote respect while addressing a person)
అతను	that male person
అత్త(య్య)	(intimate, informal)
అత్తగారు	aunt, mother-in-law
అదనంగా	mother-in-law
అది	additionally
అద్దం	that thing
అద్దె	mirror, glass
	rent

అద్భుతంగా
అధికారం
అనవసరంగా
అను
అనుకొను
అనుమతి
అంత
అంతస్తు
అంతా

అందం
అందరం
అన్న
అన్నట్టు
అన్నం
అన్నమాట
అన్నయ్య
అన్ని
అన్నీ
అన్యాయం
అప్పు
అప్పుచేయు
అప్పుడు
అబద్ధం
అబ్బాయి
అభిప్రాయం
అభివృద్ధి

in a wonderful way
power, authority
unnecessarily
say
say to oneself, think
permission
that much
storey of a building
social level
all persons, whole
thing
beauty
all of us
elder brother
by the by, as the
saying goes
cooked rice
that's it
elder brother
so many
all things
injustice
debt, loan
borrow
then
n. lie
boy
opinion
development, growth

అభివృద్ధిచెందు	get developed	ఆకలివేయ	feel hungry
అబ్బో	(exclamation denoting wonder)	ఆకు	leaf
అమ్మ	mother, mummy	ఆఖరి	last
అమ్మవారు	God in the aspect of Divine Mother	ఆగు	stop, wait
అమ్మాయి	girl	ఆచారం	custom
అమ్మమ్మ	sell	ఆట	play
అయితే	in that case, so, but	ఆడ	female (person, animal or bird)
అర	half, shelf	ఆడు	v. play
అరటిపండు	banana fruit	ఆత్మ	soul
అరవై	sixty	ఆదాయం	income
అరవైమంది	sixty persons	ఆది	first, beginning
అరుగు	pial	ఆదివారం	Sunday
అరుదుగా	rarely	ఆనకట్ట	anicut, dam
అరుపు	n. shout	ఆనందం	joy
అర్జీ	petition	ఆనందించు	feel joy
అర్థ	half	ఆపు	v.t. stop
అర్థం	meaning	ఆఫీసరు	officer
అర్థమవు	be known or understood	ఆఫీసు	office
అలా(గ)	that way, in that manner	ఆమె	that female person
అలాగే	let it be so, alright	ఆయన	that male person
అలిసిపోవు	get tired	ఆరు	(II degree of respect)
అల్లరి	noise, quarrel	ఆరుగురు	six
అల్లలాడు	commotion, roit	ఆరున్నర	six persons
అల్లుడు	move, be shaken or agitated, flutter	ఆరుబయట	six and a half
అవసరం	son-in-law	ఆరుంబావు	in the open air
అవి	need, necessary	ఆర్థిక	8-15(denoting time)
అవు /కా-	those things	ఆర్థికంగా	economic, financial
అహం	become	ఆలస్యం	financially
	no		delay
	అ		ఇ
అ	that	ఇక్కడ	here
అ-అ	(question particle)	ఇంకా	still, yet
అఁ	yes	ఇంకో	another
ఆకర్షించు	attract	ఇంకోసారి	once again, some other time
ఆకలి	hunger, appetite	ఇంగ్లీషు	English language
		ఇచ్చు	give
		ఇంచుమించు	approximately
		ఇంజనీరు	engineer

ఇది	brick
ఇందింది	for each house
ఇతను	this male person (informal, intimate)
ఇతర	other
ఇత్తడి	brass
ఇది	this thing
ఇద్దరు	two persons
ఇద్దరూ	both the persons
ఇనుము	iron (metal)
ఇప్పుడు	now
ఇయ్యనిచ్చు	allow one to give
ఇరవై	twenty
ఇరవైమంది	twenty persons
ఇరుకు	narrow
ఇరుగుపొరుగువాళ్లు	neighbours
ఇల్లు	house
ఇవాళ	today
ఇవి	these things
ఇవ్వనిచ్చు	allow one to give
ఇష్టం	liking, pleasure
ఇస్త్రీశేయు	v. iron clothes

ఈ

ఈ	this
ఈగ	fly
ఈను	(y)ean, give birth to (animal)
ఈ ప్రకారంగా	in this manner
ఈమె	this female person
ఈయన	this male person (II degree of respect)
ఈరోజు	today

ఈవి

this female person
(II degree of respect
today

ఈవేళ

ఉక్కబొత్

ఉ

sultriness

ఉక్కు

steel

ఉగాది

Telugu New Year's
Day

ఉంచు

keep retain

ఉండు

be, stay, reside

ఉత్తరం

letter

ఉద్యోగం

job, employment,
service

ఉద్యోగి

employee

ఉపన్యాసం

lecture

ఉపయోగం

use

ఉపయోగిండు

v. use

ఉరి

hanging (for death)

ఉరుము

thunder

ఉహుఁ

no

ఉరి

ఉఁ

yes

ఉప్పు

wave (hand)

ఉరగాయ

pickle

ఉరితే

without any purpose,
work, cause or activity
village, town, city

ఉరు

బు

బుణం

loan, debt

బువ్వి

sage, seer

ఎక్కడ	where
ఎక్కువ	more, excess
ఎగుమతి	export
ఎటువంటి	what sort of
ఎడంచేతి వేపు	on the left hand side
ఎండ	sun shine
ఎండు	adj. dried
ఎదురుగా	in front of
ఎనభై	eighty
ఎనిమిది	eight
ఎనుము	buffalo (dial.)
ఎంత	how much
ఎంతమంది	how many persons
ఎందరు	how many persons
ఎందుకు	why
ఎన్ని	how many things
ఎప్పుడు	when
ఎరుగు	know (a person or a matter)
ఎరుపు	red colour
ఎరువు	manure, fertiliser
ఎర్ర	red
ఎర్రటి	reddish
ఎర్రని	reddish
ఎలక	rat
ఎలా	how
ఎలాటి	what sort of
ఎలిక	rat
ఎల్లండి	day after tomorrow
ఎవరు	who

ఏ

which
(emphatic particle)

ఏ
-ఏ

ఏడాది
ఏడు
ఏడుగురు
ఏడ్చు
ఏడి
ఏనుగు
ఏభై
ఏం
ఏమి
ఏమిటి
ఏర్పాటు
ఏసుక్రీస్తు

year
year, seven
seven persons
weep, cry
which thing
elephant
fifty
what, why
what, why
what
arrangement
Jesus Christ

ఐ

ఐదు
ఐదుగురు
ఐదో

five
five persons
fifth

ఒ

ఒక
ఒకటి
ఒకడో
ఒకడు
ఒకతె

one
one thing
first
one male person (very intimate or inferior)
one female person
(very intimate or inferior)
one (male or female person (formal, polite)

ఒకరు

ఒకమాట
ఒకసారి
ఒట్టు

once, one time
once, one time
curse, oath

ఒడి	lap
ఒడ్డు	bank
ఒంటరిగా	alone, lonely
ఒంటె	camel
ఒప్పుకొను	agree, accept

ఓ

ఓడ	ship
ఓడరేవు	sea port
ఓడు	lose a game etc., get defeated

ఔ

ఔను	yes
-----	-----

క

కంచం	eating plate (made of metal)
కంచిపట్టు	Kanchipuram silk
కంచు	bronze
కట్ట	bundle (of books etc.) bund (of tank ect.)
కట్టదం	building, structure, construction, bin- ding (with a rope etc.)
కట్టు	v. tie, bind, build, pay (fee etc.)
కడ్డె	n. stick, adj. wooden
కట్నం	dowry
కడుపు	stomach, pregnancy
కంటె	than
కత్తిరించు	cut with a pair of scissors

కథ	story
కథనం	narrative, narration
కదులు	v. intr. move
కనీసం	atleast
కన్న	than
కన్న కొడుకు	own son
కన్నడం	Kannada language
కన్నతండ్రి	own father
కన్నతల్లి	own mother
కన్ను	eye
కన్యెపిల్ల	virgin, unmarried girl
కప్ప	frog
కబురు	intimation, infor- mation
కబురుచేయు	send word
కబుర్లు	chit-chat
కమ్మరం	black-smithy
కరువు	famine, shortage
కరెంటు	electric current
కర్ర	n. stick, adj. wooden
కల	dream
కలం	pen
కలగలుపుగా	in a mixed manner
కలయిక	admixture
కలియు	v. meet
కళ	art
కళాకారిణి	female artist
కళాకారుడు	male artist
కళ్ళజోడు	eye-glasses
కళ్ళెం	bridle, rein
కవి	poet
కవిత్వం	poetry
కష్టం	difficulty

కాని	but
కానుక	gift
కాపురం పెట్టు	set up family
కాఫీ	cofee
కాయ	unripped fruit
కాయితం	paper
కారు	n. motor car, v. ooze, drip-drop
కాలం	time
కాలిదారి	foot way
కాలు	leg
కాస్త	a little
—కి	for, to (dative case suffix)
కిటికీ	window
కింద	under, on the ground.
కింది	low (of level ect.)
కిందటి	last, previous year etc.,)
కిరసనాయిలు	kerosene oil
కిరాయ	rent (dial.)
కిలకిలా	pleasantly (in laughing)
కిర్రన	song in praise of God
క్రీర్తి	fame
క్రీలు	joint (of bones etc.)
—కు	for, to (dative case suffix)
కుక్క	dog
కుటుంబం	family
కుట్ర	conspiracy
కుండ	pot
కుమ్మరం	pottery (profession)
కురియు	v. rain

కుర్చీ	chair
కులాసాగా	fine, happy
కూజా	jar
కూడలి	junction
కూడా	also, too
కూతురు	daughter
కూర	curry, vegetable
కూరగాయలు	vegetables
కూర్చొను	sit
కూలి	wage
కూలీ	porter, wage earner
కృషి	effort
కెరటం	wave
కేసు	case
కొంగ	crane (bird)
కొంచెం	a little
కొట్టు	strike at, beat
కొడి	burnt end of a wick
కొడుకు	son
కొండ	hill, mountain
కొండచిలువ	python, rock snake
కొత్త	new
కొనుకొను	buy for one self
కొబ్బరికాయ	coconut
కొబ్బరికుడక	dried kernel of a coconut
కొయ్య	n. wood, adj. wooden
కొబ్బరి చెట్టు	coconut tree
కొరాను	Qoran
కొరుకు	v. bite
కోకిం	bird Koil
కోట	fort
కోటి	crore
కోటు	coat
కోడలు	daughter-in-law

గూమ్మం	doorway (frame)
గురించి	about
గురువారం	Thursday
గుర్తు	mark, sign
గుర్తుకు వచ్చు	come to mind, strike
గుర్తుండు	remain in memory
గుర్రం	horse
గూడు	nest
గెలుపు	victory
గేదె	she-buffalo
గొడవ	trouble, nuisance, fuss
గొడుగు	umbrella
గొప్ప	great (ness)
గొయ్యి	pit
గోడ	wall
గోపురం	tower of a temple
	gate
గోరీ	tomb
గోరు	finger nail
గోళి	marble (for play)
గౌను	gown, frock
గ్రంథాలయం	library
గ్రహణం	eclipse
గ్లాసు	tumbler

చ

చకచకా	quickly (in working, writing, working etc.)
చక్కగా	straightly, nicely
చక్కని	beautiful
చక్కెర	sugar

చక్రం	wheel
చచ్చిపోవు	die
చదివించు	make one read or study, promote studies
చదువు	n. study, education v. read
చదువుకొను	read for oneself
చదువుకోగలుగు	be able to read
చప్పట్లు చరుచు	clap
చప్పుడు	noise, sound
చమురు	oil
చరుచు	v. pat, clap
చరుపు	pat, clap
చర్చి	church
చర్మం	skin, leather
చలాయించు	wield authority
చలి	cold (of climate)
చల్లి	butter-milk
చాళి	washerman (or — woman)
చాప	mat
చాలా	much, many
చాలామంది	many persons
చాలు	is (are) enough
చిత్రంగా	in a peculiar way
చింతపండు	tamarind
చిన్న	small
చిన్నప్పుడు	in childhood or boyhood
చిరునామా	address
చింక	parrot
చివర	end, at the end of
చీకటి	darkness

చీమ	ant	చేరు	join, get admitted,
చీర	saree		reach
చీలు	v. be split	చేసుకొను	do for one self
చుట్ట	cigar	చొక్కా	shirt
చుట్టం	relative	చొప్ప	straw of millets
చుట్టు	toe ring (dial.)	చొప్పున	at the rate of
చుట్టూ	around	చోటు	place
చూచు	see	చౌక	inexpensive
చూడగలుగు	be able to see	చౌరస్తా	cross-roads
చూడనిచ్చు	allow to see		
చూపించు	show		
చూపు	eye-sight		
చూసుకొను	see for oneself	జంటనగరాలు	twin cities
చెడిపోవు	get spoiled or failed	జనం	people
చెడ్డ	bad	జంతువు	animal
చెప్పనిచ్చు	allow to speak	జబ్బు	disease
చెప్పించు	make one tell	జబ్బుపడు	fall sick
చెప్పు	n. chappal, v. tell	జరుగు	happen, move(aside)
చెప్పుకోవలసిన	worth mentioning		occur, take place
చెమ్మా	spoon	జరుపు	perform, celebrate,
చేంప	cheek		move a thing
చెంబు	small vessel made of	జలుబు	cold (a sickness)
	metal etc.	జవాబు	reply, answer
చెరుకు	sugar cane	జాకెట్టు	blouse, jacket
చెరువు	tank	జాగ్రత్త	care (fulness)
చెల్లెలు	younger sister	జాలి	pity
—చేత	by	జిల్లా	district
చేద	bucket	జీతం	salary
చేదు	bitter (ness)	జీవితం	life
చేను	corn field	జుట్టు	hair
చేప	fish	జూకా	ear-drop (an ear
చేయించు	make one do, get a		ornament)
	work done	జెడ	plaited hair
చేయు	do	జెండా	flag
		జేబు	pocket

జైలు	jail
జొన్న	millet, jawar
జోడు	pair, couple
జోంపాట	lullaby
జాతి	textile (industry etc.)
జ్వరం	fever
జ్ఞానం	knowledge, wisdom, intelligence

ట

టమాటా	tomato
టిక్కెట్టు	ticket
టీకా	vaccination (mark)
టూకీ	brief
చెంకాయ	coconut
తేకు	teak wood
టైపుచేయు	type-write
టోపీ	cap

డ

డబ్బా	tin, can, box
డబ్బు	money
డాదా	terrace
డెక్క	hoof
డెబ్బె	seventy
డెబ్బెవంద	seventy persons
డేగిసా	vessel for boiling (bathing) water
డొల్ల	hollow
డోలు	drum (a musical instrument)

ఢి

తక్కువ
తగరం
తడియు
తండ్రి
తను
తన్ను
తప్పకుండా
తప్పు

తమిళం
తమ్ముడు
తయారుచేయు
తరచు(గా)
తల
తలనొప్పి
తలుపు
తాచుపాము
తాబీకాయలంత

తా

తాంబూలం

తారీఖు

తాలూకా

తిట్టు

తినబోవు

తినపించు

ఢ

Delhi

త

less
tin metal
become wet
father
he or she (-self)
kick
without fail, surely
n. mistake, error, v. miss, fail
Tamil
younger brother
prepare, make
frequently
head
head-ache
door
cobra
(letters) of very big size (like palmyrah fruits)
grand father
pan, a combination of betal leaves, lime and arecanut
date
taluk
scolding, abuse
be about to eat
make one eat, feed

తిన	eat
తీయ్యగా	sweetly
తీయ్య (-టి/ని)	sweet
తిరుగు	move about, turn
తీపి	sweet(ness), sweet- meat
తీరిక/తీరుబాటు	leisure
తీరు	be fulfilled
తుమ్ము	sneeze
తూచ	weigh
తూర్పు	east
తృప్తి	gratification, satis- faction
తెచ్చు	bring
తెరుచు	open
తెలివి	intelligence, wisdom
తెలివితక్కువగా	foolishly
తెలుగు	Telugu
తెలుగువాళ్ళు	Telugu people
తెలుపు	whiteness, white
తెల్ల (-టి/ని)	white
తెల్లారగట్ల	very early in the morning
తేడా	difference
తేదీ	date
తేనె	honey
తేలు	scorpion
తొక్కు	crush with a poun- ding rod
తొట్టి	tub
తొందర	hurry, haste, urgency
తొందరగా	quickly
తొందరపని	urgent work
తొంభై	ninety
తొంభైమంది	ninety persons

తొమ్మిది	nine
—తో	with
తోట	garden, orchard
తోడు	draw water from the well
—తోబాటు	along with
తొడు	bran
తోరణం	festoon of mango leaves (etc.) decora- ting the threshold
త్యాగరాజ కీర్తన	song composed by Tyagaraja in praise of God
త్వరగా	quickly

ద

దక్షిణం	south
దగ్గర/దగ్గిర	near
దగ్గిరదగ్గిరగా	close to each other
దగ్గిరపు	come closer
దగ్గు	cough
దరఖాస్తు	application
దరఖాస్తు చేయు	apply
దర్జీ	tailor
దర్యావు	investigation, enquiry, probe
దర్యావు చేయు	investigate, enquire
దసరా	Dussera festival
దస్తావేజు	document (sale deed etc.)
దస్తూరీ	hand-writing
—దాకా	upto, till, until
దాఖలుచేయు	submit (application etc.)

చాటు	cross (a road etc.)
చాదాపు	nearly
చారి	way
దిగువ	down (level)
దిగులు	sadness
దిద్దు	v. correct
దీపం	lamp, light
దుకాణం	shop
దుమ్ము	dust
దువ్వెన	comb
దూడ	calf
దృష్టి	eye-sight, view
బెబ్బ	blow
దేవుడు	God
దేశం	country
దైవం	God
చొంగ	thief, robber
చొడ్డి	court-yard
చొమ్మ	fainting disease of cattle
చోమ	mosquito
చొర్రాసంగం	atrocitiy, violence
చొర్రా	through

ధ

ధర	price, cost
ధరావతు	deposit
ధాన్యాగారం	grannery
ధోరణి	trend
ధ్వజస్తంభం	wooden pillar erected in front of the sanctum sanctorum of a temple

న

నగరం	city
నచ్చు	be agreeable
నటి	actress
నటీనటులు	actresses and actors
నటుడు	actor
నడుచు	walk
నది	river
నమస్కారం	(a greeting with palms joined together)
నమ్ము	believe
నర్తకి	female dancer
నర్సు	nurse
నలభై	forty
నలభై మంది	forty persons
నలుగురు	four persons
నల్ల (-టి/ని)	adj. black
నల్లబజారు	black market
నల్లి	bed bug
నవల	novel
నవ్వు	n. laughter, v. laugh
నష్టం	loss
నా	my
నాచు	moss
నాటకం	drama, play
నాట్యం	dancing
నాలిక	tongue
నాలుగు	four
నాలుగో	fourth
నావ	boat
-ని/ను	(accusative suffix added to the oblique form)
నిచ్చెన	ladder

—నించి/నుంచి	from
నించొను/నుంచొను	stand up
నిజం	truth
నిద్ర	sleep
నిద్రపోవు	go to sleep
నిద్రలేచు	get up from sleep
నిందితుడు	the accused (male person)
నిన్న	yesterday
నిమిషం	minute
నిరాశ	despair
నిరుడు	last year
నిరుద్యోగి	unemployed person
నిర్ణయం	decision
నిర్ణయించు	decide
నిర్మాణం	construction, production
నిర్మాత	producer (of a film)
నిర్మించు	produce, construct, build
నిల్చొను	stand up
నివేదిక	report
నిశ్చయమవు	be fixed or decided
నీ	your (informal, inferior)
నీడ	shade, shadow
నీరు	water
నీళ్లు	water
—నుంచి	from
నున్నని	smooth
నుయ్యి	well
నువ్వు	you (very intimate or inferior)
నూరు	hundred
నూరుగురు/నూరుమంది	hundred persons

నూరో	hundredth
నూలు	cotton
నెయ్యి	ghee
నెల	month
నేత	weaving
నేను	I
నేర్చు(కొను)	learn
నేర్చు	teach
నైవేద్యం పెట్టు	offer food to God
నొప్పి	pain
నోరు	mouth
నౌకరు	servant
న్యాయం	justice

ప

పకపకలు	loud bursts of laughter
పకపక	bursting(in laughter)
పక్క	side, bed
పక్కన	by the side of
పక్కొట్టె	neighbouring house
పక్షి	bird
పంకా	fan
పచ్చ (-దీ/ని)	green
పచ్చడి	chutney
పచ్చి	raw, unripe
పచ్చిక	grass
పంచదార	sugar
పంచాంగం	almanac
పంచుకొను	share with others
పంచె	dhoti
పట్టు	silk
పట్నం	town, city
పడక	bed

పడగ	hood of a serpent	పరిశ్రమ	industry, effort
పడగ్గది	bedroom	పరిస్థితి	condition, situation
పడమర	west	పరీక్ష	examination, test
పడవ	boat	పరీక్షించు	examine
పడుకొను	lie down, recline, go to bed	పరుగు	run
పడుచువాడు	young man	పరువు	respectability
పంట	crop	పలక	slate
పండగ/పండుగ	festival	పలహారం	tiffin, snack
పండు	n. fruit, v. grow (like a crop), ripen	పలుకుబడి	influence
పండుగచేసుకొను	celebrate a festival	పల్లె(టూరు)	village
పత్తి	cotton	పశువులు	cattle
పత్రిక	news paper, magazine	పశ్చిమ	west (ern)
పడ	get along	పసుపు	turmeric
పది	ten	పళ్ళెం	plate
పదిమంది	ten persons	పాక	hut (for men or cattle)
పదో	tenth	పాగ	turban
పద్యం	poem	పాట	song
పనసపండు	jack fruit	పాఠం	lesson
పని	work, deed, job, service	పాడవు	get spoiled
పనికివచ్చు	come to use	పాడు	v. sing, adj. bad, dirty
పనిమనిషి	servant(maid)	పాడుకొను	sing for one's own pleasure
పన్నెండు	twelve	పాత	old
పంపించు	send	పాతిక	twenty five
పంపు	n. pump, v. send	పాత్ర	character (in a play etc.), vessel
పరమాన్నం	a kind of pudding (made of milk, rice and sugar)	పాప	small girl, female baby
పరవారేదు	No problem! Does'nt matter !	పాపం	sin
పరిగెత్తు	v. run	పాపాయి	small girl, female baby
పరిచయం	acquaintance, intro- duction	పాము	snake
		పారిపోవు	run away

పాంఠాయి	marble stone	పెద్దమనిషి	gentleman
పాలు	milk	పెద్దవాడు	big man, elderly man
పావలా	quarter rupee	పెరుకు	pluck out
పిండివంట	special dish for a dinner	పెరుగు	n. curd, v. grow increase
పిలుచు	call	పెళ్ళి	marriage
పిల్ల	female baby, girl (very intimate or inferior)	పెళ్ళిచేయు	perform marriage
పిల్లలు	children	పెళ్ళిచేసుకొను	get married, marry
పిల్లవాడు	boy	పేజీ	page
పిల్లి	cat	పేద	dung
పీట	wooden plank(to sit)	పేద	poor
పుంజు	cock	పేదవాడు	poor man
పుట	page	పేను	louse
పుట్టినరోజు	birth day	పేరంటం	ceremonial gathering of women on an auspicious occasion.
పుట్టు	be born		haldi-kumkum
పుణ్యం	act of virtue or charity	పేరు	name
పులి	tiger	పేర్పు	pile up
పులిహోర	a dish prepared with rice adding turmeric chillies and tamarind water	పైన	on the top of
		పైరుగాలి	cool breeze that comes from corn fields
పులుపు	sourness	పైన	paisa
పులుసు	a kind of Indian soup	పొగ	smoke
		పొగాకు	tobacco
పుస్తకం	book	పొట్ట	stomach
పూజ	worship	పొట్టి	short
పెంకుటిల్లు	tiled house	పొట్టం	pocket
పెట్టు	put, place	పొడి	powder
పెండ్లి	marriage	పొడుగాటి	long
పెదవి	lip	పొడుగు	n. length, v. long
పెద్ద	big	పొడుగుపాటి	long
పెద్దగా	loudly	పొద	bush
		పొడి	barber's pouch

పొదుగు	udder	పిర్యాదు	complaint
పొద్దన	in the morning	ఫీజు	fee
పొలం	cultivating land, field	ఫైలుచేయు	file (papers etc.)
		ఫోటో	photograph
పోనిచ్చు	allow to go	ఫోను	telephone
పోనీ	otherwise		
పోలిక	resemblance		
పోవు	go, die		బి
పాను	pound (sterling or a standard of weight)	బంగళా	bungalow
		బంగారం	gold
ప్రతి	n. copy, adj. every	బజారు	market
ప్రధాన	important, chief, prime	బట్టలు	clothes
		బడి	school
ప్రధాన కార్యాలయం	head-quarter, central office	బండి	cart
		బండిబాట	cart way
ప్రపంచం	world	బతకమ్మ	name of the goddess Gauri(dial.)
ప్రభుత్వం	government		
ప్రమాణంచేయు	swear, take oath	బతుకు	n. life, v. live
ప్రమాదం	danger, accident	బతుకుతెరువు	livelihood
ప్రయత్నం	effort, trial	బదిలీఅవు	be transferred
ప్రయాణం	journey	బదిలీచేయు	transfer
ప్రయాణంచేయు	travel	బంతి	ball
ప్రశ్న	question	బందరు	popular name of the town Machilipatnam
ప్రసంగం	speech		
ప్రసిద్ధ(మైన)	famous	బందవు	be closed
ప్రాంతం	region	బండిఖానా	prison, cell
ప్రార్థన	prayer	బరువు	weight
		బర్తరఫ్ చేయు	dismiss (from service etc.)
	ఫ		
వక్కున	as a sudden burst in laughter	బర్రె	she-buffalo (dial.)
ఫలితం	result	బల్లి	bench, table
ఫిరాయించు	change (statement of facts or political allegiance)	బస్సు	bus
		బాగా	nicely, well, fine
		బాట	road, way
		బాడుగ	rent (dial.)

బాతు	duck	బొట్టు	(vermillion) mark on
బాధ	trouble, suffering		the fore-head
బాధపడు	suffer	బొబ్బట్టు	a kind of sweet dish
బాబు	small boy, male baby	బొంబాయి	Bombay
బాఠ	a measurement of length of stretched hands	బొమ్మ	doll, picture
		బోను	trap, cage
		బ్రహ్మ	The Creator
బావ	brother-in-law	బ్రహ్మాండంగా	in a grand manner, magnificiently
బావి	well		
బిగ్గరగా	loudly		
బియ్యం	rice		
బిళ్ళ	tablet		
బీద	poor	భయపడు	fear, get frightened
బీరువా	almirah	భయపెట్టు	frighten
బుజ్జగించు	caress, pacify	భయం	fear
బుట్టిబాబు	male baby	భవనం	building
బుట్ట	basket	భారతదేశం	India
బుట్టదాఖలవు	go to the waste	భారతీయులు	Indians
	paper basket	భార్య	wife
బుధవారం	Wednesday	భాష	language
బువ్వ	cooked rice (mostly in the baby talk)	భేదం	difference
		భోజనం	meal, dinner
బూటు	boot, shoe	భోజనంచేయు	eat food, take meal
బూడిద	ash	భోజనాల హాలు	dining hall
బూరెలు	a kind of sweet dish	భోంచేయు	take food
బృందం	troupe, groupe of persons		
బెజవాడ	popular name of the city Vijayawada	మకాం	residence
		మగ	male
బెల్లం	jaggery	మగడు	husband (used in informal speech)
బెన్నవాడు	fisherman		
బేలు	bale (of cotton or yarn)	మగ్గం	weaver's loom
		మంగళవారం	Tuesday
బైబిలు	The Bible	మజ్జిగ	butter-milk

భ

భయపడు
భయపెట్టు
భయం
భవనం
భారతదేశం
భారతీయులు
భార్య
భాష
భేదం
భోజనం
భోజనంచేయు
భోజనాల హాలు
భోంచేయు

మ

మకాం
మగ
మగడు
మగ్గం
మంగళవారం
మజ్జిగ

మంచి	good	మాట	word, matter
మంచిదండి!	That's alright !	—మాటు	time (like two times etc.)
మంచినీళ్లు	drinking water, fresh water (lit. good water)	మాత్ర	pill
మద్రాసు	Madras	మాత్రం	only
మధ్య(లో)	(in the) middle, in the midst of	మాదిరిగా	like
మన	our (including the listener)	మామగారు	father-in-law
మనం	we (including the listener)	మామయ్య	maternal uncle
మనస్సు	mind	మామిడిచెట్టు	mango tree
మనిషి	person (male or female)	మామిడిపండు	mange fruit
మంత్రి	minister	మామూలుగా	normally
మందు	medicine	మాంసం	meat, flesh
మన్ను	last (a thing like saree), be durable	మార్పు	alter, change, shift
మరి	then, so	మినహాయించు	deduct, exempt, exclude
మరిచిపోవు	forget	మిరియం	pepper
మరో	another	మీ	your (plural; singular, polite)
మర్యాదగా	politely	మీ ఆవిడ	your wife
మల్లెపూవు	jasmine flower	మీగడ	cream
మసీదు	mosque	మీద	on, upon
మహమ్మదీయుడు	a mohammedan (male person)	మీరు	you (plural; singular polite or formal)
మహాత్ముడు	a great soul (title of M.K.Gandhi)	ముక్క	piece
మళ్ళు	take a turn	ముక్కు	nose
మా	our (excluding the listener)	ముఖం	face
మా ఆవిడ	my wife	ముఖ్యంగా	especially
మాగాజీ(భూమి)	wet land, land having irrigation facility	ముఖ్యపట్నం	chief town, capital
		ముగ్గు	decorative pattern
			usually drawn in or in front of a house
		ముగ్గురు	three persons
		ముత్రయిదువ	married lady whose husband is alive
		ముద్దు	kiss

ముంత	a small earthen pot	మేనల్లుడు	nephew (sister's son of a man or brother's son of a woman)
ముందర	in the beginning, in front of		
ముందు	before, in the beginning	మేం/మేము	we (excluding the listener)
ముప్పావు	three quarters	మైక్	microphone
ముప్పై	thirty	మైలు	mile
ముప్పైమంది	thirty persons	మొక్క	plant
ముల్లు	thorn	మొగ	male
మువ్వ	tinkling bell	మొగుడు	husband (used in informal way)
ముసలాయన	old man		
ముసలావిడ	old woman	మొగ్గ	bud
ముసలి	old	మొట్టమొదటి	the very first
మూట	bundle (of clothes etc.)	మొదటి	first
మూడు	three	మొదలు	beginning
మూడో	third	మొదలైనవి	et cetera
మూత	lid, cap	మొన	sharp nose of a weapon
మూల	corner	మొన్న	day before yesterday
—మూలంగా	on account of, due to	మొహం	face
మూలుగు	groan	మోత	loud noise (of machine etc.), carrying (a load)
మెచ్చు(కొను)	appreciate, praise		
మెట్ట(భూమి)	dry land (depending on rains)	మోద	bunch of 1000 betel leaves
మెట్టు	step (of door or stair-case)		
మెరుకు	a grain of cooked rice	మోసం	deceit
		మానం	silence (of a person)
మెత్తగా	softly		
మెత్తన	softness		
మెత్తటి(/-ని)	soft	యాత్ర	pilgrimage
మెల్లగా	slowly, in a low tone	యాభై	fifty
మేకు	nail	యాభైమంది	fifty persons
మేడ	upstair building	యుద్ధం	war

యువకుడు	youngman
యువతి	young woman
	౪
రకం	kind, variety
రకరకాల	several kinds of, various
రక్తం	blood
రంగు	colour
రచించు	produce a piece of literature or art, write
రచ్చబండ	public place of meeting of elders of village
రద్దీ	rush
రప్పించు	make one come
రహస్యం	nearly
రహస్యం	secret, confidential matter
రాజకీయనాయకుడు	political leader
రాజకీయాలు	politics
రాజధాని	capital city
రాజీనామా చేయు	resign
రాజు	king
రాజ్యం	kingdom, state
రాణి	queen
రాత(//రాత)	hand-writing, fate
రాత్రి	night
రానిచ్చు	allow to come
రాబడి	income
రామాయణం	Ramayana
రాయి	stone
రావిచెట్టు	pipal tree

రాశిఫలాలు	zodiacal predictions (based on houses)
రాష్ట్రభాష	state language
రాష్ట్రం	state
రాసుకొను	write for oneself
రాసుకోలేకపోవు	be unable to write for oneself
రిజిస్టరవు	be registered (document etc.)
రీతి	manner
రుచి	taste
రూపాయి	rupee
రెట్టింపు	double(the quantity)
రెండు	two
రెండూ	both the things
రెండో	second
రేపు	tomorrow
రైలు	railway train
రొద	noise
రోకరి	pounding rod (made of wood) for pounding rice etc.
రోకలిబండ	pounding rod for preparing chutney etc.
రోజు	day
రోజుకు	per day
రోడ్డు	road
రొడీ	rowdy
రొతు	horse rider, boulder (dial.)
	ల
లక్ష	lakh
లక్షమంది	a lakh of persons

అంగరు	anchor
అంగా	petty-coat
అడ్డు	a kind of sweet-meat
అలితకళ	fine art
-లా/లాగ	like
-లా(ం)టి	like, similar
లాభం	profit, use, benefit
లారీ	lorry
లావు	stout(ness)
లావుపాటి	stout
లిపి	script
లుంగీ	lungi
లెక్క	account, sum, money
	mathematical problem
లేచు	get up, rise
లేడి	deer
లోట్టి	a kind of small earthen pot
-లో	in
లోతు	depth, deep
-లోనుంచి/లోంచి	from inside, from within
లోపల	inside, within

వ

వంకర	n. curvature, bending, <i>adj.</i> curved, bent, crooked
వచ్చు/రా	come
వచ్చేయు	come away
వజ్రం	diamond
వడ	a kind of dish
వడ్డించు	serve food

వద్రంగి	carpenter
వంట	cooking
-వంటి	like
వంటిల్లు	kitchen
వంద	hundred
వందమంది	hundred persons
వరకు	till, upto
వరం	boon
వరస	row, line
వరసలుపెట్టిపిలుచు	call each other by
కొను	kinship terms
వరి	paddy
వరిచేను	paddy field
వర్తకం	trade
వర్షం	rain
వలవలా	bitterly (in weeping)
-వల్ల	due to, on account of
వస్తువు	thing, article
వాక్యం	sentence
వాఙ్మయం	language and literature
వాదం	argument
వాదించు	argue
వాన	rain
వాయిండు	play a musical instrument
వారం	week
వారు	that(male or female) person (in the 1 degree of respect)
వార్త(లు)	news
వాళ్ళు	those persons
విత్తనం	seed
విద్యార్థి	male student

విద్యార్థిని	female student	వృత్తి	profession, occupa- tion
విధి	duty	వెండి	silver
వినిపించు	fall in ears, be heard, make one hear	వెనక	behind, back, ago
విను	hear	వెనకబడిన	backward
విసోదం	entertainment	వెనకాల	behind
వింత	n. wonder, peculia- rity; <i>adj.</i> strange, peculiar	వెన్న	butter
విందు(భోజనం)	feast	వెయ్యి	thousand
విమానం	aeroplane	వెయ్యిమంది	thousand persons
విమానాశ్రయం	airport	వెల	price, cost
విలువ	value	వెళ్ళనిచ్చు	allow to go
విలువైన	valuable	వెళ్ళు	go
వివరించు	explain	వేగం	speed
విశాలంగా	spaciously	వేడి	n. heat, <i>adj.</i> hot
విశాలమైన	spacious, large	వేపచెట్టు	neem tree
విశేషం	speciality, peculiarity	వేపపువ్వు	neem flower
విశ్రమించు	take rest	— వేపు	towards, side (as 'this side, that side' etc.)
విశ్రాంతి	rest	వేరుసెనగ	groundnut
విశ్వవిద్యాలయం	university	వేలాడు	hang
విషయం	matter	వేలు	finger
విసుగు	boredom	వైద్యం	medical treatment or practice
విహారయాత్ర	excursion	— వైపు	side (as 'this side, that side' etc.)
వీచు	blow(wind)	వోటు	vote
వీడు	this male person (very intimate or inferior)	వ్యక్తి	person, individual
వీణ	a kind of stringed musical instrument)	వ్యవసాయం	agriculture
వీధి	street	వ్యాపారం	business
వీరు	this (male or female) person (in the I degree of respect)	వ్రాత	hand-writing
		శంఖం	conch
		శనివారం	Saturday

శబ్దం	sound, noise
శాలువా	shawl
శాస్త్రం	science
శిథిలమవు	ruin
శిలువ	cross (of Christ)
శిలువవేయు	crucify
శివుడు	Lord Siva
శీలం	character
శుక్రవారం	Friday
శుభ్రత	cleanliness
శూన్యం	void, emptiness
శొంఠి	dry ginger
శోభనం	nuptial ceremony
శౌర్యం	valour, heroism
శ్రద్ధ	attention
శ్రద్ధగా	carefully, attentively
శ్రమజిచ్చు	give trouble
శ్రీ	Sri (used before the name of a male person as 'Mr' in English)
శ్రోత	listener

ష

షరతు	condition (stipulated)
షాహుకారు	sahukar, seth, merchant
షికారు	pleasure walk, stroll

స

సకుటుంబంగా	with family
సగం	half
సంక్రాంతి	Pongal festival

సంగతి	matter, affair
సంగీత కచేరీ	music recital
సంగీతం	music
సంఘసేవ	social service
సంచి/సంచీ	bag
సంతోషం	joy, happiness
సంతోషించు	feel happy
సన్న (-టి/ని)	lean, slim, narrow
సబ్బు	soap
సముద్రతీరం	sea coast
సముద్రం	sea
సంపాదించు	earn
సంభాషణ	conversation
సమ్మె	strike
సమ్మెట	hammer
సంవత్సరఫలాలు	annual predictions
సంవత్సరం	year
సంవత్సరాది	New Years Day
సంసారం	family, world
సంస్కృతం	Sanskrit
సరయిన	appropriate, proper
సలహా	advice
సహజమైన	natural
సహాయం	help
సాక్షి	witness (person)
సాగు	proceed
సాంకేతిక	technological, technical
సామెత	proverb
సామ్రాజ్యం	empire
సాయంత్రం	evening
-సారి	time (as in 'first time, second time' etc.)
సిగరెట్టు	cigarette

సిద్ధాంతి	astrologer	స్తంభం	pillar
సిఫార్సు	recommendation	స్థలం	place, site
సింహం	lion	స్థాపించు	establish (institution etc.)
సిరా	ink	స్నానం	bath
సీసం	lead	స్నానం చేయు	take bath
సీసా	bottle	స్వేచ్ఛ	liberty
సున్న	zero, nil	స్వేచ్ఛగా	freely
సుమారు	roughly, about		
సూది	needle		
సూర్యుడు	sun		
సృష్టి	creation		
సృష్టించు	create	హక్కు	right
సెకను	second (of time)	హద్దు	boundary, limit
సెంచు	leave, holiday	హాయి	happiness, comfort
సేకరించు	collect	హారతి	offering of burning camphor before an image of God or before a respectable person
సేద్యం	cultivation, agriculture		hall
సేమ్య	vermicelli (used in preparing a kind of pudding)	హాలు	Hindu person
సైకిలుకొక్కు	ride on a bicycle	హిందువు	hundi
సైన్యం	army	హుందీ	heart
సొంత	own	హృదయం	excess, more
సొంతం	one's own thing	హెచ్చు	mockery
సొమ్ము	money, ornament	హేళన	festival Holi
సోమరి	lazy person	హోళి	seat arranged on an elephant
సోమవారం	Monday	హాదా	
సౌకర్యం	convenience		
సౌఖ్యం	comfort		

హ